

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik V.

V Ljubljani, septembra 1888.

9. zvezek.

Angelijska nedelja.

I. Posnemajmo angelje!

Angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.

Mat. 18, 10.

Dasi nas sv. katoliška cerkev vedno opominja, naj častimo angelje božje, je vendar postavila še poseben praznik, ki je odločen gorečemu češčenju teh svetih poslancev božjih in varuhov naših. Ta praznik danes obhajamo. Vsi gotovo spoznate, kako spodobno, kako primerno je za nas, da angelje častimo. *Angelji po svoji natôri presezajo vse druge božje stvari*, piše sv. Avguštín. Imenitnejši so kakor ljudje, ker so čisti duhovi, ker imajo mnogo svetlejši um in boljše voljo nego li najboljši izmed nas. Vže zato smo jim čast dolžni. A odločeni nam so tudi za varuhe. *Zaradi tebe* (o človek) *zapovedal je angeljem svojim*, tako poje David (Ps. 90, 10—11.), *da te varujejo na vseh tvojih potih; na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogó ne zadeniš ob kamen*. Opirajoč se na te besede nas uči rimski katekizem: *Kakor stariši svojim otrokom potujočim po sovražnih in nevarnih krajih varuhov in pomočnikov za nevarnost oskrbé, tako je dodelil tudi nebeški Oče vsakemu izmed nas za pot v nebeško domovino angelja, ki nas čuva, da se moremo ogibati od sovražnika skrivno nastavljenih mrež, da sovražne napade odbijemo in od prave poti ne odstopimo*. To pa nam je zopet dolžnost, da angelje v časti imamo, in se jim posebno današnji praznik za prihodnje v varstvo pripočimo. In to storiti, upam, je tudi vaša goreča želja. Ali kakó naj angelje častimo? Katero češčenje jih bo najbolj veselilo, kakšno češčenje angeljev bo posebno Bogú dopadlo, katero je najbolj v smislu cerkvenega nauka? Katero bo nam samim najkoristnejše? To hočemo

danes premisliti. Zato pravim: Najboljše bomo častili angelje, ako jih posnemamo.

Nadaljevati želim v ime kralja in kraljice angeljev, — v ime Jezusa in Marije.

Bog je angelje vstvaril, da bi ga spoznali, častili in ljubili, mu služili in da bi ljudi varovali. Za Boga in za ljudi so torej angelji vstvarjeni. Kako svojo nalogo do Boga izvršujejo, bodemo najprej premislili.

I. Sreča velika, katero so dosegli, je to, da Boga spoznajo. In kakó tudi ne? saj po besedah Izveličarjevih: *angelji v nebesih vedno gledajo obličje nebeškega Očeta*. Vedno so zamaknjeni v neskončno popolnost božjo, neprenehano zró milobno luč neskončne milosti in dobrote božje. Čuda nezapopadljive vsemogočnosti božje se neprestano pred njimi odpirajo. O kolika velikost spoznanja, modrosti in znanja božjega! Sv. apostol Pavel bil je od Boga v čeznatórni luči milosti božje posebno razsvetljen. In vendar on pravi: *Sedaj vidimo skozi zrcalo, kakor v megli, takrat pa bomo videli od obličja v obličje; sedaj spoznam le nekoliko, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan* (I. Kor. 13, 12). Akoravno je bil apostol narodov še na svetu zamaknen v tretje nebó, si je vendar v nebesih obetal pravo spoznanje božje. A tudi ondi je spoznanje njegovo manje od spoznanja angeljev, ki imajo svetlejši um in boljšo voljo mimo ljudi. — Vedno gledajo v obličje nebeškega Očeta. Mi sicer nimamo še te sreče na zemlji, a dosegli jo bodemo po veri v Boga. Če tudi ne moremo Boga tako spoznati, kakor ga angelji v nebesih spoznavajo, nam je vendar dolžnost, ga spoznavati bolj in bolj po razodenji. S tem bomo najprvo angelje posnemali. Le senca je bilo razodenje stare zaveze proti luči božjega nauka, ki nam ga je prižgal Izveličar. In vendar! Kako blagruje vže kralj David (Ps. 12.) moža, čegar *veselje je v postavi Gospodovi, in postavo njegovo preišljeva noč in dan*. Kako prosi Boga, naj mu *odpre oči, da bode preišljeval čudovito njegovo postavo in jo preiskaval, kajti slajše ko mёд so mu besede Gospodove*. Če toraj David toliko hrepení po spoznanji božjem, bi se mi v resnici morali sramovati, ako se ne menimo za nauke Jezusove, ki so prava luč sveta, ki so pot resnice in življenja, ki nas proti nebu dvigajo, nam kažejo neskončno svetega Boga: stvarnika, odrešenika in sodnika. Malo posnemajo angelje oni, ki se za vse druge stvari bolj brigajo, kakor za nauk Jezusov, ki rajše pohajajo, se razveseljujejo ali celo po hudobnih potih hodijo, nego da

bi vsaj v nedeljo poslušali besedo božjo, si jo k sreči vzeli in po njej živeli. Angelji božji vedno gledajo obličje nebeškega Očeta. Mi pa naj svoj pogled od njega odvrčamo? Naj pozabljamo, kdo nas je vstvaril, zakaj nas je vstvaril, naj se ne menimo za svoje naj-imenitniše dolžnosti? Ne, kristijanje dragi, posnemajmo angelje, *rastimo v spoznanji božjem.* (Kol. 1, 10.)

Angelji pa ne spoznajo samo Boga, marveč ga tudi ljubijo. Ko občudujejo neskončno popolnost božjo in se klanjajo neskončni svetosti njegovi, razvname jih neki svet ogenj, veselé se božjega veličastva, radujejo se, ker so združeni za večno z neskončno to milostjo, sovražijo vse, kar Bog sovraži, z veseljem zvršujejo njegovo voljo, s kratka: Boga ljubijo iz vse svoje misli, iz vse svoje moči. Vsled te ljubezni se jih je nebrojno rešilo skušnjave napuha, takrat, ko so se nekateri angelji spuntali zoper Boga. Ljubezen jih vnema, da so sedaj Bogu v vsem pokorni in poslušni njegovim poveljem, da so goreči v spolnovanji volje božje tako da, kakor piše sv. Avguštin, *se komaj vé, kaj je prej, ali volja božja ali spolnitev te volje po angeljih.* Ljubezen božja navdihuje angelje vedno k goreči molitvi, k žarnim slavospvom, s katerimi nebesa navdajajo. Prerok Izaija videl je zamaknen dva serafina, ki sta navdušeno neprenehoma klicala drug drugemu: *Svet, svet, svet je Gospod vojskinih trum, vsa zemlja je polna njegove slave. In stresali so se podboji pri vratih od glasú vpijocih.* (Iz. 6, 2 id.) Kristijanje! kolika sreča za nas, ako bi tudi mi posnemali angelje v tej sveti ljubezni. Ljubimo tudi mi Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in vse svoje misli in moči! S to ljubeznijo premagujmo hudobne skušnjave, in spolnujmo voljo božjo. Kakor jo spolnujejo angelji božji, tako tudi mi na zemlji. *Častite Boga nebes, in vpričo vseh živih ga hvalite, ker vam je svojo milost skazal.* (Tob. 12, 6.) Tako opominja angelj Rafael Tobijevo družino, da mu bodo bolj hvaležne se skazali za dobrote, ki so jih od Boga sprejeli po angeljskih rokah. Če je za nas potrebno, da posnemamo angelje v spoznanji božjem, še veliko bolj nam je dolžnost posnemati jih v ljubezni do Boga. *Ko bi človeške jezike govoril in angeljske, a ljubezni ne bi imel, bil bi brneč bron in zvoneč zvonec . . . In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti . . . nič mi ne koristi. Hrepenite za ljubeznijo!* (I. Kor. 14, 1.) Kakor nam je hrepeneti po spoznanji božjem, še bolj posnemajmo angelje v ljubezni, delavni ljubezni božji, ki postavbo božjo spozna in jo tudi spolnuje. *Tisti, ki moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi,* (Jan. 14, 21.) učí Izveličar. *Pozno sem te spoznal, pozno ljubil, oh večno nova in*

stara lepota! Tako je pogosto vzdihoval sveti Avguštín. Sledimo mu tudi mi, in ljubimo Boga, ki nas je poprej ljubil. Ljubimo Boga, dokler ni prepozno. Skesano kličimo z istim svetim učenikom: *Oh nesrečen tisti čas, ko te nisem ljubil!*

II. Angelji so po božjem namenu tudi nam v varstvo odločeni; zato jim tudi angelji varuhi pravimo. Čuvajo nas na telesu in duši.

Sveto pismo nam skoraj na vsaki strani pripoveduje o angeljih, ki varujejo, čuvajo, rešujejo človeški rod. Angelji peljejo Lota in njega družino iz pregrešne Sodome, da ondi ne pogine. Angelj gré v čudovitem meglenem stebru pred Izraelci, ter jih srečno izpelje iz Egipta. Angelj vodi varno mladega Tobijo po tujini, ga privede srečno nazaj k starišem. Angelj reši apostole iz ječe; posebno Petra pripelje memo vseh čuvajev in kljubu vsem nevarnostim srečno k prvim kristijanom. A čemu še naštevati raznih dokazov? Poglej v duhu nazaj v mladostna svoja leta, in prepričan boš, da ne enkrat, mar večkrat si bil v nevarnosti poškodovati ali celo pokončati se. A kako čudno si bil rešen! Kako resnična je beseda prerokova: *Svojim angeljem zapovedal je radi tebe, da te varujejo na vseh tvojih potih.* Dasi tudi angeljev ne vidimo, spoznati vendar moramo, da so pravi „služabni duhovi“, vedno pripravljene varovati sebi izročene. Kako hvaležni jim pač moramo biti! Ali vedi, dragi moj, da jim nikake boljše zahvale ne moreš dati, nego da si prizadevaš postati tudi sam angelj svojemu sobratu, svojemu bližnjemu. Angelj je dvignil in nesel Habakuka, da je nasitil gladnega Danijela v levnjaku. Nasitujmo tudi mi lačnega svojega bližnjega. Angelj napoji žejno Hagaró in njenega žeje pojemajočega sina Izmaela. Napajajmo tudi mi po svoji moči žejne. Angelj Rafael obišče bolnega Tobijo. Obiskujmo tudi mi bolnike. Res, ako dela telesna in duševna krščanskega usmiljenja skazujemo, postali bomo svojemu bližnjemu pravi angelji-rešniki. In z veseljem nas bodo kdaj angelji božji klicali k sodbi božji, radostno nam bodo odkazali desno stran, in z nami se bodo radovali čuvši tolažbe polne besede Izveličarjeve: *Karkoli ste storili kateremu izmed najmanjših bratov mojih, ste meni storili.* (Mat. 25.)

Ker pa je duša imenitnejša memo telesa, je tudi skrb angeljev za dušo večja. Prav v tem pa moramo posebno angelje posnemati, da skrbimo za dušo svojega bližnjega. — Kako so se angelji božji vzradovali ob rojstvu Jezusa Kristusa! Ko je eden izmed njih oznanil pastirjem, da to noč jim je rojen Izveličar sveta, zbrala se je pod nebom velika truma angeljev, ki so peli navdušeni slavospev:

Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje. (Luk. 2.) Zakaj so angelji toliko veseli? Zato ker oznanjajo Odrešenika, ki je prišel rešit naše duše, iskat, kar je bilo izgubljenega. In zopet pravi Jezus: *Veče veselje bo v nebesih nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetindevetdeseterimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.* (Luk. 15, 7.) Če pa se angelji tako srčno vesele rojstva Jezusovega, če jih tolika radost prešine nad spokorjenim grešnikom, kdo bi še dvomil nad njihovo ljubeznijo, s katero sami pomagajo, pospešujejo naše poboljšanje, našo spravo z Bogom? A čujmo, kaj sv. pismo o tem naravnost govori. V današnjem evangelji nas Izveličar svari pred pohujševanjem rekoč: *Angelji — pohujšanih — vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih, kakor da hoče reči: angelji v nebesih so v vednem strahu, v vedni skrbi za svoje varovance, gorjé toraj tistemu, ki jih iz njih rok, izpred njih oči odtrga in pogubi izda!* In sv. apostol Janez nam v skrivnem razodenji (8, 3—4.) pripoveduje o angelji, ki prinaša molitve vernikov kakor dišeče kadilo pred sedež Najvišega. Tako svoje molitve z našimi združujejo in za nas Boga prosijo. Kolikrat nas navdajajo s pobožnimi mislimi in željami, kolikrat naše srcé pretresajo s strahom pred kaznijo, ki jo je Bog zažugal trdovratnim grešnikom! Kolikrat nas po božji milosti napeljujejo h kesanju! „Pri vsakem izmed nas“, piše učeni Origen, „je dober angelj, ki nas vodi, opominja in vlada; vedno gleda obličje božje, da nam ondi milosti in poboljšanja izprosi. Odkod tolika skrb, zakaj tolika ljubezen naših duš, me vprašate. Zato, ker spoznajo vrednost človeške duše, ljubezen Jezusovo do nas. Govoré tako rekoč med seboj: *Če je Kristus zapustil nebeško svoje veličastvo, če je on vzel nase človeško telo, in sprejel na svoja ramena križ, za človeški rod umrl, kako naj bi mi brez dela ostali? Stopimo, vzletimo vsi na zemljo!* (Orig. hom. 1. in Ecech.)

Mi pa, dragi kristijanje, bi morali klicati: če je Sin božji toliko storil za naše duše, če angelji božji tako skrbé za nas, kako naj bi mi brez dela ostali? — Ne, tudi naše veselje mora biti: bivati med človeškimi otroci. Podučujmo nevedne, svarimo grešnike, tolažimo žalostne, oznanjujmo ljubezen božjo in ljubezen angeljev, in če drugzega ne moremo, molimo, za žive in mrtve Boga prosimo. Posnemajmo angelje, saj smo vsi bratje v Kristusu, bodimo vsi drug drugemu vidni angelji varuhi. Posebno pa velja to starišem za otroke, gospodarjem za posle, prednikom za podložne. Težak odgovor jih čaka, ako ne pazijo na sebi izročene, ako jih ne nosijo tako rekoč na rokah, da jih obvarujejo trdega kamena — greha. Kaj pa še le

porečem o tistih, ki ne pazijo na svoje podložne, pa jih še sami bodisi z besedo ali hudobnim življenjem pohujšujejo. Ne bom govoril po svoje: Kristus naj obsodi pohujševalce. *Gorjé človeku*, pravi, *po katerem pohujšanje pride, boljše bi mu bilo, da bi se mu obesil na vrat mlinski kamen in bi se potopil v globočino morja.* (Mat. 18, 7—6.) Gorjé človeku, ki namesto da svojemu bližnjemu postane dober angelj, mu je le hudobni angelj, — mu postane pravi satan. Gorjé posebno tistemu, ki *pohujša katerega teh malih, zakaj povem vam njihovi angelji gledajo vedno obličje nebeškega Očeta* in bodo enkrat s plamenečo besedo klicali maščevanja nad grozne te sovražnike svojih varovancev.

A nerad bi končal s toli žalostnim prizorom. Rajše vas še enkrat poprosim, da častite vredno, dostojno in najboljše svoje angelje varuhe. In to se bode zgodilo, ako jih posnemate. Sledite jim v spoznanji božjem! Radi poslušajte nauke svete vere, ki se vam jasno in razločno oznanujejo raz leco. Pomnite si jih in premišlujte jih čez dan in teden. Sledite angeljem tudi v ljubezni božji. Vse iz Boga in za Boga, vse v čast božjo in duši v izveličanje. Bodimo pa tudi po vzgledu angeljev drug drugemu varuhi na telesu in duši. Molimo drug za drugoga, da bomo ohranjeni ob dnevu pravice božje. Bodimo angelji v življenji, da nas po smrti sodba božja pozove v krog nebeških angeljev gledat z obličja v obličje nebeškega Očeta. Amen.

Andr. Karlin.

2. Cerkveno leto XXXVIII. — Milosti in dolžnosti zakramenta sv. birme.

Bratje, ako v duhu živimo, tudi v duhu hodimo. Gal. 5, 25.

Slovesno obhaja sv. cerkev vsako leto praznik angeljev varuhov — na današnjo angeljsko nedeljo. Ta dan občuduje vsemogočnega Boga, ki si je vstvaril toliko in tako popolnih duhov, ki mu neprenehoma služijo, ki mu na veke glasé slavo: *Svet, svet, svet, Gospod Sabaoth! Nebo in zemlja sta polna tvoje slave!* Prav posebno pa ta dan slavi cerkev neskončno ljubezen božjo do človeškega rodu, ker je ravno te popolne in svete duhove odločil ljudem za angelje varuhe, saj beremo v bukvah Mojzesovih: *Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj in te varuje na potu in te pripelje na*

kraj, kateri sem ti pripravil. Glej nanj in poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj! (II. Mojz. 23, 20.)

O kako dragocen je človek pred obličjem božjim, da mu Bog take varuhe odloči, o kako vzvišen je namen človekov, da naj se človek po volji božji že na tem svetu druží z nebeškimi duhovi, s katerimi mu je odločeno v večnosti neprenehoma hvaliti neskončnega Boga in se radovati svoje sreče. Da, angelj naj bo človek v človeškem telesu že na tem svetu, in da bi se to zgodilo, donašajo mu nebeški krilateci od Boga moči in milosti, da na svetu živeč išče, kar je zgorej, kjer Kristus sedi na desnici Očetovi. Angelj varuh toraj nekako posreduje med Bogom in človekom in svoje največje veselje ima, kedar varovanec njegov prejme kake posebne milosti v svetih zakramentih. Veseli se toraj tudi angelj varuh, ko birmanec stoji pred škofom, ki mu deli zakrament sv. birme in z njim neprecenljive milosti, katere si bomo danes natančneje ogledali in iz njih spoznali, kako velike dolžnosti naklada zakrament svete birme birmancem, starišem in botrom.

I. Milost in sad zakramenta sv. birme je sveti Duh, kakor govori apostol: *Bog je položil v vaša srca zastavo svojega Duha.* Isti sv. Duh, ki je razveseljuječ čuval nad prvima človekoma v raji, prišel je binkoštni praznik nad apostole in nadaljuje svoje oživljajoče delovanje v katoliški cerkvi posebno z zakramentom svete birme. — Kamor pa pride delivec milosti, tje prinese s saboj polno milosti in tako nam tudi zakrament svete birme ponuja in deli obilno milosti, katere zaradi razlike ločimo v dve vrsti: Ločiti nam je namreč posebne, izredne milosti, to so one, ki so potrebne, da se cerkev vstanovi in utrdi, in v redne, navadne milosti, katerih se vsakdo vdeleži, ki prejme zakrament svete birme.

1. Izredne, posebne milosti, s katerimi sv. Duh vstanavlja in utrjuje sv. cerkev, so te-le: *a)* da človek prav jasno spozná usmiljenje božje in delo izveličanja, *b)* da govori v različnih jezikih, ne da bi se jih bil poprej posebej učil, *c)* da ima dar čudeže delati, *č)* da more prerokovati prihodnje reči. — Te darove so prejeli apostoli in drugi kristijani prvih časov, ker treba je bilo posebne izredne pomoči od Boga, da se je vera Kristusova tako urno razširila po vesoljnem svetu. — Morda bi se komu čudno zdelo, zakaj da teh izrednih milosti sedaj več ne zapazimo na drugih in ne čutimo sami v sebi. Da se nam ta misel pojasni, treba nam je pomniti to-le: Bog deli v svoji neskončni modrosti svoje darove takó, kakor so potrebni. In v

začetku sv. cerkve je bilo potrebno, da so apostoli v Jezusovem imenu delali čudeže, da so govorili, kakor sv. Peter binkoštni praznik, vsem poslušalcem v umljivem jeziku. Kako bi bilo namreč drugače mogoče, da bi bilo dvanajst večinoma priprostih, neučenih mož tako zelo razširilo in utrdilo katoliško cerkev? Ko pa se je vera Kristusova utrdila med kristijani, potem zanjo ni bilo treba več posebnih darov in zato so pojenjale izredne milosti, ki so bile dane za spreobrnjenje nevernikov; ponehali so tudi čudeži, ker vsak dan ponavljani bi več čudeži ne bili.

Vendar popolno napačno bi bilo, ko bi mislili, da v cerkvi ni kar nič več teh izrednih milosti sv. Duha. Cerkvena zgodovina vseh časov nam namreč priča, da Bog v svoji neskončni modrosti še vedno deli take posebne darove tam, kjer vé, da so potrebni. Kako bi si namreč mogli drugače razlagati, da so v Speier-ju vsi Nemci popolno razumeli govor sv. Brnarada, dasi je svetnik govoril v svojem materinem, v francoskem jeziku? In kake izredne darove je kazal sveti Frančišek Ksaverij, ko je v vzhodni Indiji in v Japanu s tako čudovitim vspehom oznanoval sveti evangelij? Ali ni Bog s takimi posebnimi milostmi obdaroval sv. Antona Padovanskega, res čudovitega in čudodelnega svetnika? Kader ima toraj Bog s človekom kake posebne namene, tedaj ga obdari tudi s posebnimi darovi, da izvršuje z vspehom voljo božjo. Občudujmo toraj radi skrivnostno modrost božjo, ki po besedah svetega pisma vse prav in lepo vravnava!

2. V zakramentu sv. birme prejemamo pa poleg teh izrednih in redkih darov tudi navadne, ki so vsakemu potrebni in koristni v njegovo izveličanje.

a) Prva teh milosti je, da se v nas pomnoži milost sv. Duha. Človek namreč, ki prejme zakrament svete birme, mora biti na duši živ, to je: v milosti božji, ker je sveta birma zakrament živih. Sad vredno prejemanih svetih zakramentov je pa ta, da se množi v človeku milost božja, da je toliko spretnejši v izpolnovanji volje božje, da si toliko ročneje nabira zakladov za večnost.

b) Druga milost, katero nam deli sv. Duh v tem zakramentu, je, da se lažje bojujemo zoper hudo in da bujnejše rastemo v dobrem. To je posebna milost zakramenta svete birme, kakor učé cerkveni učeni in zbori. *Tisti, ki so po svetem krstu postali kristijani, učí sveta cerkev, so kakor novorojeni otroci še slabotni in nežni, vtrjeni pa bodo s krizmo svete birme zoper vse napade sveta, mesa in satana, pokrepcani bodo v veri, da nevstrašeni ime Jezusa Kristusa spozna-*

vajo in povelečujejo. Ta duh moči je, katerega je obetal Gospod apostolom rekoč: *Vi ostanite v mestu, dokler ne bodete oboroženi z močjo od zgoraj*, (Luk. 24, 49.) in zopet: *Prejeli bodete moč svetega Duha, ki bo prišel nad vas*. (Dj. ap. 1, 8.) Isti Duh nas tudi utrjuje v dobrem, nas uči, kakor lepo piše sv. Evherij, *da ljubimo pravico, da z gorečim hrepenenjem koprnimo po večnem življenji in po nebeški slavi, da odtrgamo svoje srce od posvetnega in je obračamo vedno le na božje*.

Krasno se je skazovala ta milost sv. Duha nad mučenci vseh časov. „Raje vse izgubim, rekel je Peržan Hormizda, kakor da bi vero zatajil; ohrani za-se svoje darilo, rekel je kralju, ako meniš, da bi jaz zaradi darila postal nezvest svoji veri.“ Spreobrnjeni Japanci, kakor piše njih škof, so imeli posebno spoštovanje do zakramenta svete birme in so tudi leta 1590 v dejanji pokazali, ko je v enem letu nad 20 tisoč mož in žená pretrpelo grozno mučeniško smrt za sveto vero.

c) Tretja milost svete birme pa je neizbrisno duhovno znamenje, katero nosi kristijan po sveti birmi kot vojak Kristusov. Kakor je višji duhoven stare zaveze nosil na čelu zlat list, na katerem so bile zapisane besede: *Posvečen Gospodu*, tako se tudi kristijanu pri sveti birmi kot vojaku vtisne na čelo pečat večnega Kralja s skrivnostnim napisom: „*Posvečen Gospodu kot otrok in vojak božji*.“ Blagor mu, kdor vedno neoskrunjeno nosi to častno znamenje, zakaj na njem bo svojo spoznal večni Sodnik ob zadnjem velikem dnevu.

To so tri redne milosti, katerih se vdeleži vsakdo, ki vredno prejme zakrament svete birme; ti darovi kristijana krepijo, da v težavah časnega življenja ne onemore, da z božjo pomočjo izvršuje svoj sveti poklic na zemlji.

II. Ako imamo pred očmi te milosti, jasna nam bo velika odgovornost, ko bi jih ne obračali v svojo dušno korist, jasne nam bodo dolžnosti, ki nam jih naklada zakrament svete birme.

Kristijan je dolžan večkrat misliti na sveto birmo, dolžan je Bogu se zahvaljevati za ta sveti zakrament in prositi ga, da v njegovem srcu obuja in oživlja vse tiste milosti, ki so hranjene v tem zakramentu in katere jim pomorejo, da ohranijo sveto katoliško vero in srečno premagajo vse sovražnike svojega izveličanja. Posebno se treba birmancem v skušnjavah spomniti milosti, pa tudi dolžnosti, katere nalaga ta sveti zakrament, da kristijan po besedah apostolovih prenavlja svojega duha. Posebej nam je še omeniti dolžnosti, ki jih naklada zakrament svete birme birmancem, njih starišem in botrom.

1. Kristijan, tudi ti si bil potrjen v zakramentu svete birme; veš pa, da odkar živiš, bilo je za tvojo dušo mirnih časov le malo, le kako uro, kak dan, da so mirovale skušnjave, sicer pa je vedna vojska od zore do mraka od mraka do dné: zdaj so oči, ki nečejo biti pokorne, zdaj se ušesa nastavljajo nepotrebne ali celo pregrešnemu poslušanju, zdaj nemirni jezik sili čez ograjo belih zob, zdaj človeka žene v slabo družčino; z besedo: vedno in pri vsakem kristijanu je neprestan boj. Sedaj pa pomisli: Ti si vojak, opasal te je Gospod z orožjem svetlobe in mazilil te z mazilom izveličanja, kako si se do sedaj vojskoval? Ali delujejo še vedno v tebi milosti, ki so se ti pomnožile v zakramentu sv. birme? Kdo zmaga pri tebi? Kdo je tvoj gospodar? Ali si ostal zvest svetemu Duhu, ali te ni morda omamila kužna sapa slabih vzgledov, ali ni dim grdih razvad in slabih družčin zadušil v tvojem sreju lepih čednosti? Pač dvakrat srečen, kdor na ta in enaka vprašanja smé odgovoriti, da je z milostjo božjo ostal Bogu zvest in stanoviten, da ga je morda kedaj v kakih majhnih rečeh sovražnik prehitel ter ga za trenotek premagal, toda hitro je vstal, otresel njegov prah ter poiskal pomoči pri Očetu usmiljenja. Srečen si, kristijan, ako ti vest daje tako častno spričevanje. Hvala večnemu Bogu! Gotovo jih je nekaj takih med nami. Vendar pa jih je mnogo več, ki so bili v tej vojski ranjeni, smrtno ranjeni, katerim je že ugašala luč milosti božje, a sveti Duh, ki skrito deluje, jim jo je zopet prižgal, da so oživali na duši. Tudi vsi taki so srečni, ako se pozneje niso več vdali zapeljiveu, ampak stali stanovitni pri Gospodu. Dodeli sv. Duh vsem tem milost, da ostanejo zvesti do konca! — So pa med nami morebiti tudi taki, ki so že davno od sebe vrgli orožje, ki se nič več ne ustavljajo hudobnemu duhu, ki mu sužnji že leta in leta služijo, kakor brezverci, krivičneži, odiraleci, nečistneži, pijanci, prepirljivei, morda celo v službi satanovi rabijo orožje zoper Boga s pohujšanjem — pomagači satanovi. Kje pa so pri teh milosti svete birme, kje dana moška beseda? . . . O da bi pač slovesnosti, ki se vrše pri delitvi zakramenta svete birme, opomnile tako nesrečne kristijane, da so tudi oni enkrat stali v vrstah birmancev, da so bili takrat v milosti božji, da so bili srečni, da naj si poiščejo zopet to nebeško srečo, težka sicer a lepa in zaslužljiva dolžnost. Naj te dolžnosti kar nič ne odlašajo, ker težja je od dneva do dneva in nazadnje skoro neizpeljiva, saj pravi sv. Pavel apostol: *Kateri so bili enkrat razsvetljeni in so okusili nebeški dar ter se vdležili svetega Duha, okusili pa tudi dobro božjo besedo in moč prihodnjega sveta, in so odpali, takim je nemogoče, da bi se*

zopet prenovili in spreobrnilo, oni, ki zopet sami sebi križajo in zasramujejo Sinu božjega. (Hebr. 6, 46.)

2. Pa sveta birma ne naklada dolžnosti le birmancem, ampak tudi njih starišem. Vedó namreč stariši, da so njih otroci prejeli pri birmi sv. Duha in njegove sedmere darove, zato so dolžni skrbeti, da otroci te darove rabijo v svojo dušno korist, da rasejo pošteni v starosti pa tudi v veri, v bogaboječnosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudeh. Starišem treba, da otroke večkrat opominjajo teh dolžnosti, da jih odvrtaajo od vsega, kar bi jih teh darov moglo oropati. Gorjé tistim starišem, ki zanemarjajo to dolžnost, dvakrat gorjé onim, ki so tako brezvestni, da celo sami z besedo ali s svojim življenjem pohujšujejo svoje otroke. Ako bi bilo že sploh vsakemu človeku, ki katerega teh malih pohujša, bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in da bi se potopil v globočino morja, kakšno kazen je pač Bog pripravil takim pozabljenim starišem, ki so celo svojim lastnim otrokom v spodtiko!

3. Zraven starišev imajo pa tudi botri svoje dolžnosti do birmancev, kakor beremo v Rimskem pontifikalu ali obredni knjigi za škofe: *Birmanski botri naj svoje otroke (birmance) podučujejo v lepem vedenji in jih navajajo, da se hudega varujejo in dobro delajo.* Te dolžnosti so dvojne: med birmo in po sv. birmi.

Med birmo naj boter stoji za svojim birmancem ter naj med birmovanjem položi svojo roko birmancu na desno ramo, po mazi-ljenji s sv. krizmo zaveže birmancu čelo z belim trakom in ga pelje do duhovna, ki mu povoj odveže in mu izbriše maziljeno čelo. Skrbeti je botrom, da pridejo z otroci o pravem času v cerkev, in da tudi ostanejo, dokler niso izvršeni vsi bistveni obredi: paziti mora, da ima birmanec pripravljen listek, ki spričuje, da je otrok dovolj podučen za ta sv. zakrament in na katerem je zapisano ime, ki se dá birmancu pri tem zakramentu.

Po sveti birmi pa naj bodo botri svojim birmancem učenički, pomočniki in vzorniki lepega krščanskega življenja; s prijazno očetovsko besedo in z lepim življenjem naj jim kažejo dolžnosti, katere so prevzeli pri sv. birmi kakor Kristusovi vojaki in ako zapazijo, da se je njih birmanec izgubil, da razbrzdano živi, tedaj naj ga svaré in prosijo, da se spomni svojih obljub in se zopet poboljša.

Tako naj milost svetega Duha prenovi sreca starišev, botrov, birmancev in sploh vseh, ki so prejeli zakrament svete birme, da bodo pokrepčani s to nebeško milostjo, hrepeneli in delali za svojo pravo večno domovino, da jih bo pri vseh njih opraviilih vodil sveti

Duh, ki je tako čudovito vodil sv. Rozalijo, katere godu se sveta cerkev spominja prihodnji terek. Na sv. Rozalije dan je v Palermi, v glavnem mestu Sicilije, velik praznik. Vse hiše so v vencih in v slavolikih, redovniki vseh stanov, nadškof s svojo duhovščino, vsi uradi in vojaki spremljajo slovesno procesijo, pri vseh cerkvah pojó zvonovi, po vseh ladijah ob morji vihrajo zastave in mogočni strel potresa zemljo. Ta svečanost veljá devici, ki ni družih posebnih čudovitih del storila, le da se je leta in leta prikrivala svetu in živela v samoti v najostrejši pokori. Bila je Rozalija hči grofa Linibalda, ki je bil cesarskega rodu. Toda svet device ni veselil, blesk kraljevega dvora in vse veselice zapusti ter se skrivaj preseli na goro Montreal, ki je bila lastnina njenega očeta. Stariši žalujejo po njej, a je ne najdejo; ona se pa v samoti veseli s Kristusom. Studenec pri dupljini ji gasi žejo, jagode in korenine ji dajejo živež, kamnita plošča je njena postelja, molitev in premišljevanje njeno veselje noč in dan. Čez nekaj let se preseli više na „romarsko goro“. S te gore je prelep razgled na mesto Palermo. Kolikorkrat stopi Rozalija iz te jame, vidi pred seboj rojstno mesto, vidi v solnčni krasoti hišo svojega očeta, v kateri živé domači v obilnosti vsega posvetnega bogastva, toda ta pogled je ne moti, ona nima za svet nobenih željá, milost sv. Duha jo napolnjuje, da povsod vidi pred soboj le Boga, in neskončno plačilo, katero je Bog pripravil vsem, ki njega ljubijo. Križ, to je njeno edino imetje, toda ž njim je bogata dovolj, križ jej kaže ljubezen božjo, ki ne more biti nikdar poplačana, križ jej pa tudi daje moč, da premaguje vsakatero skušnjavo. Naposled pride čas, da dopolni dar svoje ljubezni. Angelj jej oznani njeno smrtno uro, po kateri neprenehoma vzdihuje, ne, da bi se trpljenju umaknila, temveč da bi se z Jezusom sklenila. Brez kake posebne bolezní zaspi s križem v roki v Gospodu. Nihče ni vedel za njen grob. L. 1624 začne v Palermi razsajati strašna kuga in ko po čudežu najdejo truplo sv. Rozalije, in je slovesno prenesó v mesto, precej pojenja kuga razsajati in zato hvaležni prebivalci do današnjega dne njen spomin slavijo s toliko slovesnostjo.

Vse mi je blato, da le Kristusa pridobim, tako je mislila, tako delala po besedah sv. Pavla sv. Rozalija, katero je vodil sv. Duh. Tudi nas je napolnil nebeški tolažnik s svojo milostjo v zakramentu svete birme, zato naj bo on tudi naš vodnik, da se sreca naša napolnjujejo z ljubeznijo do Boga, da se radujemo ljubezni, *ki vse pretrpi, vse upa, vse prenese*, da se prepričamo, da *močnejša nego smrt je ljubezen*, katero naj hranijo in množé v naših sreih današnji slavljenci — angelji varuhi! Amen.

Andr. Kalan.

Praznik rojstva device Marije.

I. Marija — naša ljuba mati.

Moje veselje je bivati s človeškimi
otroci. Preg. 8, 31.

Nobenega dneva v življenji se tako radi ne spominjamo, kakor svojega rojstnega dné; zakaj to je najiminitnejši dan za nas in za druge, kateri so z nami v ozki zvezi, saj rojstni dan je bil začetek našega popotovanja na zemlji. Vendar pa ljudje po svetu različno obhajajo svoj rojstni dan; nekateri, zlasti bolj revni in zapuščeni, se ga le bolj na tihem spominjajo in vesele, bogati in imenitni pa si napravljajo pojedine in veselice in od vseh strani prejemajo prijazna voščila. Rojstni dan cesarjev, kraljev in vladarjev se po vsem cesarstvu, po vsej deželi, kar se dá slovesno in veselo obhaja, po vseh večjih cerkvah se zanje slovesne maše opravljajo in vsi verni prosijo, da bi še prav dolgo in srečno vladali. Pa kar so vladarji za cele dežele, to so stariši, zlasti mati, za posamezne hiše, posamezne družine. Zato se tudi pridni otroci nobene reči bolj ne veselijo, kakor rojstnega dneva svoje ljube matere. S hvaležnim srcem jim voščijo srečo in dolgo življenje, jim kaj podarijo ter so vsi veseli godu ljube matere. — Preljubi moji! koliko veselje mora še le danes naša srca prešinjati, ko obhajamo rojstni dan — ne kakega zemeljskega kralja, temveč rojstni dan Marije, kraljice nebes in zemlje; rojstni dan ne kake zemeljske matere, temveč danes obhajamo god, obhajamo rojstni dan naše najmogočnejše, naše najboljše nebeške matere Marije. Svetniki so se od nekdaj zelo veselili današnjega dne, veseli so bili sicer vseh Marijinih praznikov, ali najbolj veseli njenega rojstnega dne. Toraj tudi sv. cerkev veselo poje: *Tvoje rojstvo, o Devica božja porodnica, je ves svet s sladkim veseljem napolnilo.* Sv. Jeronim pravi: *Ali je mogoče si misliti večje, svetejše in sladkejše veselje, kakor ga je prinesel rojstni dan Nje, katero so preroki že zdavnej prerokovali?* In sv. Janez Damaščan nam vsem kliče: *Pridite tedaj sem od blizo in daleč vsi narodi sveta, pridi ves človeški rod! pridite vsi, katerega jezika, katere starosti, katerega stanu koli ste — pridite in praznujmo veselega srca rojstni dan Marije, kateri je vsemu svetu v veselje.* Veseliti se moramo tudi mi danes, ko obhajamo god svoje Matere in v ta namen hočemo premišljevati, kako mogočna in kako dobra in usmiljena mati nam je vsem Marija.

Lepšega in slajšega imena nimamo na zemlji, kakor je ime mati. To ime nam je prvo znano, ko pridemo na svet in najljubša beseda v celem življenji. Ko malo dete še nobene stvari ne pozna, o mater pa že pozna in ko še nobene besede ne more razločno izgovoriti, o besedo „mama“ pa že razločno in natanjko izgovarja. Ko potem jame spoznovati ljudi krog sebe, nima dete do nobenega toliko zaupanja, kakor do mater. Mati mu je edina bramba in pomoč, mati mu je vse. Ako mu kdo nagaja, ali ga hoče — brž teče v materino naročje v zavetje; ako se bliska, grmi, ako je še v toliki nevarnosti: da je le pri materi, pa je dobro; ako ga je po noči strah, ali ga hude sanje budijo, da se revče kar trese, ihti in joka: precej se utolaži, če le zasliši tolažijočo mater, da poleg njega čuje. Kar je rastlinam solnce, da lepo zelené in rastó, kar je cvetkam nebeška rosa, da krasno precvetajo in puhtijo svojo prijetno vonjavo: to je skrbna mati otroku. Ona ga varuje, kakor punčico v svojem očesu; vedno čuje nad njim, da kake škode ne trpi, bodisi na telesu, bodisi na duši. — In otrok to tudi čuti in v vsaki potrebi se zateče k materi. Če je lačen, bo le raje mater prosil. Če mu je treba obleke ali bi rad kaj družega, in mu znabiti že oče odrekó: o na mater ima še zmiraj zaupanje.

Posebno pa se v dušnih potrebah najraje k materi zateče. Mati ga mora učiti križ delati, očenaš in druge molitvice moliti, ga v cerkev voditi in mu dopovedovati, kako se ima tù in tam zadržati, da se ne bode zameril ne Bogu, ne angeljekom ne ljudem. Kako se ima za prvo spoved in prvo sv. obhajilo pripraviti, mu nobeden ne zna tako natanjko razložiti in tako pripovedati, kakor mati. Nobeden ne vé tako skrbno skrivati pred njim vse, kar bi mu znalo biti v pohujšanje, nobeden ne vé tako ročno odvracati od njega vse, kar bi mu imelo posušiti lepo belo cvetje nedolžnosti, nobeden ne zna tako odganjati dima in megle, v kateri bi se oskrnilo in umazalo njegovo belo oblačilo čistosti: kakor mati. — O, da bi le poslušali in ubogali! In ko pride za človeka v življenji najhujša stiska, ko si ima namreč izvoliti svoj prihodnji stan, pa si revež sam ne vé pomagati, ne vé kam bi se obrnil, ali na desno ali na levo, tù spet mu nobeden ne vé pomagati iz zadrege, tako kakor mati.

Pa ne le v prvih otročjih letih marveč tudi pozneje, ves čas, dokler je ne zgubi, je mati človeku najdražji zaklad na zemlji. In če je kdo že zgubil svojo dobro mater, se mu nebesa lepša zdijo in še umreti se manj boji, češ, tam bom zopet videl svojo ljubo mater. Zares ni je tako zveste, tako nepremagljive, tako goreče ljubezni,

kakor je materina ljubezen do otrok. Koliko so že mati storili za nas, ko še vedeli nismo, da jih imamo. Koliko noči so za nas prečuli, koliko britkosti, koliko skrbi imeli! Kolikrat si od svojih ust košček kruha pritrgra mati in je sama rada lačna, da le potolaži in nasiti svoje gladno dete, sama raje v zakrpani obleki hodi, da obleče svojega ljubljenega otroka. Ako imaš še tako zvestega prijatelja, da se skoraj tako zanašaš nanj, kakor sam náse; ko pride čas nesreče, te bo zapustil in še vedeti ne bo več hotel zate. Tvoj najboljši prijatelj te le tako dolgo ljubi, dokler ti njega spoštuješ in čišlaš, dokler mu strežeš in vstrezaš, a če se mu zameriš, te bo popolnoma izbrisal iz svojega srea in še pogledati te več ne bo hotel — ali mati, o mati pa ne pozabi svojega sina, če jo tudi žali. Če jo žališ tudi tisočkrat, vselej ti bode rada spet odpustila, če jo le prosiš in jej obljubiš poboljšanje. Komu družemu se z eno samo besedo lahko tako zameriš, da bo ves čas od tebe odvrčal obraz, če si se pa materi še tako zameril, ni ti družega treba. kakor da jo za odpuščanje prosiš in še enkrat bolj te bo ljubila, kakor prej. Njeno edino orožje zoper tebe je rahlo svarjenje. In če si že tako otrpil, da tudi njenih milih besedi več nočeš poslušati, ona te ne bo rotila in klela — o ne — temuč molila bo zate, jokala in solze točila, dokler te ne vidi na pravi poti. Saj ste gotovo že vsi slišali o sv. Moniki, koliko je ona molila in jokala zavolj svojega zgubljenega sina Avguština, tako da jej je škof sv. Ambrož sam rekel: „Sin, ki ima tako mater, ne bo pogubljen.“ In če še niste prepričani, kaj je materina ljubezen, kaj je materino srce, poglejte tje pod križ, na katerem naš Zveličar visi in umira. Vse ga je zapustilo, ali mati ga v smrtni britkosti ne zapusti, stala je pod križem v britko žalost utopljena in ko je solnce otemnelo, ko se je cel svet majal in vsa zemlja tresla, je stala Mati Zveličarjeva nepremakljiva v svoji materini ljubezni.

Zdaj ste slišali kaj je materina ljubezen! Toda kaj pomaga, preljubi moji! če nas ima naša telesna mati še tako rada, ko pa nam ne more vselej vstreči, kakor želi. Njena moč je slaba, večkrat reva res ne more družega storiti za nas, kakor jokati se. Nadalje če nas ima naša zemeljska mati še tako rada, vendar ona ima tudi človeške slabosti in zgoditi bi se utegnilo, da bi včasi tudi takrat ne hotela pomagati, ko bi lahko. Ali vsaj to slabost ima večidel vsaka mati, da ima nekatere otroke veliko raje, kakor druge.

Pa kristijani moji! jaz vem za neko mater, katera ima materino ljubezen v najpopolnejši meri; katera pa nima teh slabosti. Ta mati je 1. tako mogočna, da nam vselej lahko pomaga, 2. je tako lju-

beznjiva, da nam vselej hoče pomagati in je tako usmiljena, da ne dela razločka med svojimi otroci, da ne neha ljubiti tudi tistih, kateri jo žalijo. Mislim, da jo vsi poznate to dobro, ljubeznjivo, usmiljeno mater, saj jo sami tolikrat imenujete svojo mater; že kot majhni otroci ste se učili izrekovati njeno sladko ime; kakor hitro ste se učili spoznavati svojega dobrotljivega Očeta v nebesih, precej ste zvedeli, da v nebesih nimate samo najboljšega Očeta, temveč tudi mogočno najboljšo mater. Vsi veste, da imam v mislih Marijo, nebes in zemlje Kraljico, mater ljubeznjivo, pribežališče grešnikov, in ravno danes obhajamo god, rojstni dan te prljube Matere. O da bi mogel vsakemu izmed vas prav globoko v srce vtisniti besede: „Veseli se prijatelj! Marija je tvoja mati; veseli se, da imaš tako mogočno, tako dobro mater.“ To resnico je prav živo čutila sv. Terezija. „Ko so mi mati umrli“, tako sama pripoveduje, „sem bila kakih 12 let stara. Še se spominjam, kako sem vsa žalostna tolike zgube, pokleknila pred podobo presv. Device in vsa objokana jo prosila, naj bo zdaj ona moja mati in oskrbnica. In prepričana sem, da mi je bilo pomagano, zakaj v vseh zadevah, v katerih sem jo pomoči prosila, sem bila očitno uslišana.“

To tudi mi vsi lahko skusimo, zakaj Marija je v resnici tudi naša mati. Jezus nam jo je dal za mater v najimenitnišem, najresnišem trenutji, ravno predno je na križu svojo glavo nagnil in umrl. Že je visel na križu, že je pričel velikansko daritev za naše rešenje, že je močila njegova presv. rešnja Kri grešno zemljo; in zdajci — na križu — je še storil svojo oporoko in je kakor ljubeč umirajoč oče izročil vse, kar je še imel svojim otrokom. Njegov ljubljenec Janez je prejel v imenu vseh zadnji dar od njega. Nič več ni imel umirajoči Sin božji; njegova presv. Kri je bila že skoraj vsa do zadnje kapljice prelita — ves zapuščen in reven ni imel ničesa, za obleko so že vojščaki vadjali in jo razdelili med seboj, vendar imel je še svojo mater in to, kar mu je bilo najljubše na svetu — je izročil Janezu in po njem vesoljnemu človeštvu. „Sin! glej tvoja mati!“ kliče s križa. *Po teh besedah*, pravi sv. Brnardin, *je postala Marija zavoljo velike ljubezni, ki jo je imela do nas, ne le mati Janezova, temveč mati vseh ljudi.* Jezus je imel takrat pred očmi vse tiste, za katere je svojo kri prelil; na nas je Jezus takrat mislil, nas je takrat izročil svoji Materi, mi smo tisti otroci, katere je njenemu ljubečemu srcu izročil. Kristus nas ni hotel revice pustiti na svetu, temveč ravno v tistem trenutku, ko smo po njegovi smrti na križu dobili Boga za svojega Očeta in smo postali njegovi

otroci, ravno v tistem trenutku, ko smo dobili Očeta, dobili smo tudi dobro mater. Boga samega tedaj imamo za očeta in Marijo za mater. In kakšna mati je to! Cerkev sama pravi *mati prečudna*. Noben človek ne more zapopasti njene moči in njene dobrote. Ona nam more v vseh potrebah pomagati in nam res tudi hoče pomagati, ako jo prav častimo.

a) Že našo molitev, toraj molitev ubogih grešnikov, je Bog obljubil po Jezusu uslišati; veliko več gotovo premore prošnja svetnikov pri Bogu; oni so ljubljenci in otroci božji; na njih priprošnja nam Bog mnogovrstne milosti deli. Oh, kaj bo še le premogla molitev najsvetejše, najpravičnije in najčistejše, nje, ki je kraljica vseh angeljev in svetnikov, vseh izvoljenih. Po pravici toraj trdijo cerkveni učenički, da ako bi tudi vsi svetniki skupaj prosili, bi toliko ne premogli, kolikor Marija sama premore pri Bogu s svojo prošnjo. In kaj bi tudi ne, ona je pri Bogu vse kaj družega, kakor drugi svetniki. Kakor tudi Bog svetnike ljubi in rad uslišuje njih prošnje — so vendar le služabniki božji, on je njih Gospod. Marija pa je več, ona ni le služabnica božja, ona je *Mati* božja. Marija je spočela in rodila tistega, čegar moč je brez konca, brez kraja, brez meje, smé tudi zdaj v nebesih imenovati svojega Sina tistega, ki je ves svet iz nič vstvaril in še milijone svetov lahko vstvari, kadar hoče. In glejte ta vsegamogočni božji Sin imenuje Marijo svojo Mater in tej Materi je bil na zemlji pokoren. Ali ga bo morebiti zdaj, ko jo je tako povikšal in počastil, ali ga bo morebiti zdaj zastonj prosila? Ali bo znabiti on, ki je nekđaj dal zapoved: „spoštuj očeta in mater“, bo znabiti on, ki je na zemlji tako zvesto spolnoval to zapoved, zdaj v nebesih pozabil na-njo? O ne, nikakor si ne moremo kaj takega misliti, nikdar ne more biti pri Bogu zastonj Marijina prošnja, saj je njena prošnja materna prošnja: Jezusovo srce je tolikanj milo, da ni v stanu odreči nikake prošnje svoji ljubi Materi, saj tudi ona na zemlji Jezusu ni nobene prošnje odrekla. Ni toraj presiljava, ako nekateri očetje in služabniki božji deviški Materi Mariji vsegamogočnost pripisujejo. Ona je res vsegamogočna. Seveda ne po svojih natori kakor Bog, zakaj ona je in ostane le omejena stvar. Ali le v tem pomenu se ona smé vsegamogočna imenovati, da pri svojem Sinu lahko sprosi, karkoli hoče, da toraj to doseže s prošnjo, kar Jezus lahko stori z lastno močjo.

Oh preljubi moji, imejmo nepremagljivo zaupanje do te mogočne Matere in zatekajmo se k njej v vsaki potrebi. Ako ste bolni in vam že noben zdravnik več ne more pomagati; pritecite k Mariji,

njo kličite, ona je „zdravje bolnikov“. Ako vam srce teži težka butara ostudnih grehov in ste v nevarnosti vekomaj se pogubiti; o pritecite k Mariji, njo kličite, ona je „pomoč kristijanov“.

b) Pa si bodo znabiti kateri mislili: Saj ne dvomimo, da bi nam Marija ne mogla pomagati; toda ali nam pa bode tudi hotla pomagati? O gotovo, prepričani bodite, zakaj ona ni le mogočna, temveč tudi najboljša, najljubeznjivša mati. Ko je pri ženitnini v Kani Galilejski vina zmanjkalo in sta bila ženin in nevesta v veliki zadregi, glejte, se ju Marijino srce brž usmili. Če tudi je ni nihče prosil, se vendar Marija natihoma obrne proti Jezusu, mu razloži potrebo in ga z materno zaupljivostjo prosi: *Glej, vina nimajo!* (Jan. 2, 3.) In Jezus usliši prošnjo svoje Matere in stori prvi čudež spremenivši vodo v vino. Iz tega se vidi, kako usmiljena, kako skrbna in dobra je bila Marija, še dokler je bila na zemlji. In mislite, preljubi, da zdaj, ko je v nebesih, bo za nas manj skrbela, nas manj ljubila? *Ljubezen*, pravi apostelj, *nikdar ne neha*. Marija nas ljubi tudi še v nebesih in sicer še veliko bolj, kakor prej dokler je še na zemlji bila, zato pravi sv. Bonaventura: *Velika je bila usmiljenost Marijina do sirot, dokler je še na zemlji živela, veliko večja pa je zdaj, ko v nebesih kraljuje; zakaj zdaj, pristavi sv. Ligorio, bolje vidi našo revščino in ima toraj tudi več usmiljenja z nami.*

O, v resnici, Marija nikdar ne neha ljubiti svojih otrok, ona ima materino srce. Ali se hočeš prepričati? Vprašaj vse tiste, ki iz lastne skušnje poznajo njeno materino ljubezen, materino skrb! Vprašaj brez števila grešnikov, katerim je Marija poboljšanje in odpusčanje sprosila! Vprašaj tisoč in tisoč zapuščenih, žalostnih in nesrečnih, katerim je ona pomagala, jih utolažila in iz nevarnosti rešila! Vprašaj tisoč in tisoč romarjev, ki po celem katoliškem svetu k Marijinim cerkvam na božjo pot hodijo! vprašaj jih, zakaj več ur, več dni daleč romajo? Le vprašaj jih in vsi ti bodo odgovorili, da materina ljubezen Marijinega srca jih tje vleče in vabi! Pojdite in obiščite Marijina svetišča, ter preglejte genljive podobe, berglje, lasé in druge reči, katere so pobožni kristijani ob stenah in krog altarja obesili v znamenje hvaležnosti za prejete dobrote. Vse to vam glasno nasproti kliče: Marija je najboljša mati; Marija nas je rešila iz veliko nevarnosti; Marija nam dodelila mnogovrstnih dobrot. Pa kaj boste okrog

iskali prič, poglejte raje v svoje lastno sree; vsak naj premisli svoje lastno življenje in prepričal se bo, kako dobra mati nam je Marija.

Jaz sem prišel iz družega kraja in vas ne poznam še, ter ne vem, kako je ta ali oni živel, kako srečo ali nesrečo je imel; vendar pa lahko rečem, da nobenega ni med vami, da bi ne bil še nobene dobrote prejel iz rok prelubeznjive matere Marije. Le premisli in preštej vse milosti, ki si jih od začetka svojega življenja prejel, notri do zdaj, glej vse te si sprejel na Marijino priprošnjo, kakor je Bog sam razodel sv. Brigiti: „Ko bi mati mojega Sina ne bila srednica, potem bi za človeka ne bilo nobenega upanja usmiljenja.“ Da si v katoliški cerkvi rojen, da si sv. krst prejel, da si v pravi edino zveličavni veri podučен, da si svojo nedolžnost čisto ohranil, ali če si bil tako nesrečen, da si jo zgubil, da nisi v svojem grehu umrl, da imaš še čas za poboljšanje in pokoro, da se smeš milosti sv. cerkve tolikrat vdeležiti, da ta-le trenutek tukaj stojiš in Marijino hvalo poslušaj, da znabiti ravno zdajle v svojem srečju želiš pravi otrok Marijin postati, se odkritosrčno spokoriti in svojo dušo gotovo rešiti: vse to, preljubi moj! je sicer milost od Boga, ali po Marijini priprošnji si jo dobil. In ako hočeš največo vseh milosti, milost stanovitnosti, potem se le k Mariji obrni, zakaj ona kakor pravi sv. Alfonz, je mati stanovitnosti; in ako hočeš priti v nebeško kraljestvo, moraš iti skoz nebeška vrata in glej, Marija se po pravici imenuje „vrata nebeška“.

Le še nekaj hočem opomniti, predno končam. Ker je danes rojstni dan Marije naše ljube Matere, se pač spodobi, da jej mi njeni otroci kaj za vezilo damo. Kaj družega, preljubi, jej hočemo dati, kakor svoje sree, da jo bomo od zdaj naprej prav po otročje ljubili, kakor svojo Mater, jo v vseh potrebah na pomoč klicali in zlasti, da bomo njene čednosti posnemali, saj pridni otroci radi posnemajo svojo mater! Kakor ona kinčajmo tudi mi svoje sree z lilijo nedolžnosti, z rožo ljubezni, z vijolico ponižnosti in pohlevnosti. In verjemite mi, da bo tacih src ona najbolj vesela. In če bomo mi njeni zvesti otroci, nam bo Marija ljuba dobra mati v življenji, gotova pomočnica o smrtni uri in ljubljena Kraljica v nebesih. Amen.

2. Posnemajmo Mater božjo.

Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Mat. 1, 16.

Pobožen oče in bogaboječa mati stojita pred majhno zibelko, v kateri leži ravno rojena hčerka. Joahim je ime očetu, materi pa Ana. Oba sta svetnika. Novorojeno detece pa je Marija, Mati božja. Strmeč premišljujeta novorojeno dete in se pogovarjata, kaj bo pač iz majhne hčerke Marije, katero sta po dolgi molitvi od Boga sprošeno dobila. Pač sta takrat že sklenila, z vsem trudom si prizadevati Marijo prav čisto in nedolžno v božjem strahu, v božjo čast izrediti. In kaj je postalo to majhno dete, pri katerega zibelki se po željah matere katoliške cerkve tudi mi danes znajdemo? Ubogljiv otrok, čista devica, Mati božja, Kraljica nebes in zemlje, naša najmočnejša pomočnica, naše zaupanje, naše vse. Tudi pri naši zibelki so nekdanji stariši stali, in se pogovarjali žalostno in vendar veselo, kaj bode neki iz tega otroka?

Krščanski stariši! tudi vi stojite pri zibelki svojih nedolžnih otrok, in skrbno premišlujete, kaj bo postal ta ali ta otrok? Na to vprašanje, kar zahteva truplo, zdravje, čast pri ljudeh, sploh kar posvetno in časno, vam more le tisti odgovoriti, katerega vsevidno oko predere vse globočine morja, vse širjave zemlje, vse višave nebes, pred katerega očesom si je sedanje in prihodno popolnoma enako. Na to vam jaz odgovoriti ne vem in ne morem. Ali če vprašate, kaj bo iz tega otroka, kar dušo zadene, in tudi kaj bo v dušnem oziru iz nas postalo, na to odgovorim s temi besedami: Ako bomo majhnemu detetu Mariji enako živeli, bomo enkrat kakor ona, v nebesa vzeti. In o tem hočem danes vam nekoliko govoriti, namreč: o posnemanju Marije Matere božje v njenem lepem življenju in jo bom otrokom, mladeničem in dekletom in starišem za izgled pred oči postavil. Tebi na čast se danes sveta maša bere, tebi v čast naj bo tudi moja današnja pridiga, o Marija, daj mi pripravljena srca najti!

Gotovo je že večkrat vsak izmed nas videl podobo, na kateri sv. Ana svojo malo hčerko Marijo iz bukvic brati uči. Pazljivo, željno po vsaki materini besedici mlado dete v bukvice gleda, kakor da bi se balo, kaj materinega uka zamuditi. Kako lep zgled za vas, preljubi otroci! Da bi ga nikdar iz spomina ne spustili! Ako hočete z

Marijo v nebesa priti, posnemajte, kar vas na tej podobi ona uči. Velikokrat tudi vam mati bukvice v roke ponudijo, ali vas priganjajo zdaj moliti, zdaj brati, učiti se, ali kakega lahkega dela se privaditi. Ali ste pa tudi vselej tako hitro za uk pripravljeni, kakor še mala Marija? Tudi vam se v cerkvi in v šoli in pri podučevanju pripoveduje veliko lepega o ljubeznjivem Bogu, ali pa tudi vi tako zvesto, tako pridno te lepe nauke poslušate, kakor je poslušala nauk materin še mala Marija? O, preljubi otroci! posnemajte Marijo v njeni pridonosti za uk in v njeni ubogljivosti do starišev, ljubite Marijo in vsaki dan molite saj nekoliko k Mariji, ona vas bo tudi ljubila, ljubila čez vse.

2. Kakor je pa živela Marija v svojih otročjih letih pobožno in starišem pokorno v lep izgled vsem otrokom, tako je tudi živela odraščena devica v najlepši izgled vsem krščanskim mladeničem in dekletom. Res o njenih mladih letih malo beremo v sv. pismu zapisanega, toda le malo, kar se semtertje najde, glasno priča o imenitni ceni njenega žlahtnega srea. Bila je iz kraljeve rodovine Davidove, imela toraj po prerokih zagotovljenje od samega Boga, da bo ena iz njenega rodu mati tistega velikega preroka in Mesija, ki ga tako željno pričakuje vse ljudstvo. Koliko vzrokov samo sebe povzdigovati! Toda napuh in zaničevanje drugih nam sv. pismo prepoveduje. In tako tiha, ponižna, zadovoljna, skoraj nepoznana od ljudi živi v malem mestu Nacaretu, od Boga dobro poznana, v vedni molitvi pred njim klečeča moli za odrešenje svojega ljudstva in celega sveta Marija devica. Kolika ponižnost, kolika vdanost v voljo božjo, kolika zadovoljnost s svojim nizkim stanom, kolika ljubezen in skrb za zveličanje svojega bližnjega! To so čednosti, ki mladeniča in dekleta bolj lepšajo kot neumna prevzetnost, zarobljeno ustavljanje proti višjim, grešni napuh in gizdavost v noši, kakor pohujšanje in zapeljevanje. O preljubi mladi bratje in sestre! če hočete enkrat z Marijo v nebesih se veseliti, posnemajte jo, iz teh čednosti si spletajte žlahtni prelepi venec, in si ga položite na prsi, da ga zagledate zjutraj, kadar vstanete, da se spomnite nanj po dnevi večkrat, da še enkrat pogledate nanj zvečer, predno se vam oči zaprejo.

Vendar postojte, eno cvetlico vam moram še v vrtu Marijinih čednosti odtrgati, brez te bi vaš venec Mariji in Jezusu ne bil všeč! Podam vam še prelepo belo cvetlico Marijine sramožljivosti, čistosti, nedolžnosti. Ta je najžlahtnejša cvetlica v očeh božjih in vseh poštenih ljudi. Ako bote nosili lilijo nedolžnosti v svojih prsah, angelji božji vas bodo po vseh potih spremljali, z neizrekljivim dopadanjem

po dnevi in po noči vas obdajali. Vam bo veljalo, kar David poje v svojih psalmih: *Svojim angeljem je Bog zapovedal, naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da se ne zadene ob kamen tvoja noga.* O kako srečna soseska in vsaka duhovnika, ki sramožljive nedolžne mladenčce in device ima! Toda gorjé, tisočkrat gorjé vsaki soseski, v kateri je med mladino sramožljivost po imenu komaj le še znana; tamkaj si mladeniči in dekleta eden drugemu v roke podajajo nož dušne morije in v srce vbadajo; kakor v strašnem viharju črvivo sadje z drevja se osipljejo tamkaj osramotene duše v večno pogubljenje! Strašne in vendar resnične besede! Toraj še enkrat, preljuba mladost! ponižnost in pametno ravnanje v noši in zadržanju, pohlevnost in krotkost, zadovoljnost s tem, kar Bog nam dá, skrb za zveličanje bližnjega, posebno pa prelepa čistost, to je pot, ki jo je Marija pred teboj hodila, pojdi tudi ti za njo, le po tej poti boš srečno prišla v večno nebeško domovino.

Marija je pa tudi kakor žena Jožefova in mati Jezusova živela v najlepši zgled krščanskim starišem in posebno krščanskim materam. Ni časa dovolj o vsaki čednosti posebej govoriti, kakor jih je ona kazala v zgled zakonskim, kako pobožna in bogaboječa je bila, kako delavna in pokorna svojemu možu, dve čednosti, ki ste dvema stebroma enaki, ki srečo zakonsko podpirata; brez njih sreča dolgo v hiši ostala ne bo. Le eno od vseh zakonskih dolžnosti bi vam danes jaz rad v srce vtisnil, ki nam je posebno v današnjih dneh silno potrebna, in ta je neutrudljiva skrb za dobro izrejo otrok, saj je ta dolžnost tudi ena najmenitnejših, ki jih zakonski pri poroki v pričo živenga Boga s prisego na-se vzamejo; saj tudi dobra izreja otrok jim v nebesih pripravi najlepšo krono. O preljubi stariši! vi, ki ste kakor sami spoznate poklicani, po dobri izreji otrok nekdanje boljše čase zopet nazaj priklicati, učite se od Matere božje skrb za svoje otroke imeti.

O Jezusovi mladosti se bere v sv. pismu: *Jezus je rastel v modrosti in starosti pri Bogu in pri ljudeh.* Kako skrbno ga je morala njegova mati izrediti, da se je o njem reči smelo, da je rastel kakor na starosti, tako na modrosti in dopadenji pri Bogu in ljudeh. Kakor je namreč Jezus v vseh rečeh hotel nam ljudem enak biti, tako tudi v tej, dal se je svoji božji Materi voditi, učiti, vzgajati . . . Prizadevajte si toraj svoje otroke v božjem strahu izrediti in v vseh potrebnih vednostih izuriti, pošiljajte jih pridno v šolo . . . da se bo o vaših otrocih reči smelo, da so rasli na modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudeh.

Beremo o Jezusu, ko je bil 12 let star, je šel s svojimi stariši v Jeruzalem k praznikom. Glejte, Jezus ni šel sam, temveč spremila sta ga Jožef in Marija. Zopet lep nauk za vas, krščanski stariši! Tudi vaši odraščeni otroci večkrat od doma silijo, zdaj na božjo pot, zdaj k kaki drugi cerkvi, zdaj v kako družino, zdaj kam drugam. Posnemajte tudi vi Jezusovo Mater; ako jih sami ne spremito, ali saj dobro vam znanemu poštenemu in skoz in skoz modremu sosedu ali sosedinji v varstvo ne morete dati, naj raje ostanejo pri vas doma. To se vam zdi morebiti mala reč, vendar ta reč je cene velike, utegnila bi ena sama taka pot vašim otrokom pot večnega pogubljenja postati. Žalostna skušnja je porok mojih besed; marsikake matere objokano oko, marsikakega očeta potrto srce priča gotovo resnico mojih besed! Ob kratkem, enako Mariji tudi vi svojih otrok nikdar spred oči ne spustite, spremljujte jih povsod, učite jih z besedo in z dejanjem; spremljujte pa tudi, kakor Marija Jezusa, tako vi svoje otroke na goro Kalvarijo, če ura težkega trpljenja čez nje pride, da ne bodete najemnikom enaki, katere Jezus v sv. evangeliju zavrže.

Ako pa stariši vam, majhni in odraščeni otroci! storijo, kar je storila Marija Jezusu, jim povrnite pa tudi vi, kakor je povrnil Jezus Mariji. *Sin, glej svojo mater!* govori Jezus umirajoč s križa svojemu preljubemu učencu Janezu, v preveliki skrbi za svojo zapuščeno Mater. Tudi tebi so umirajoči oče ali mati rekli, in če to ne, te vsaj četrta zapoved božja uči: „Sin, poglej svojo revno mater, hči, poglej svojega slabega očeta, vse svoje dni sta se toliko trudila za-té, skrbi tudi ti zdaj v njih starosti s hvaležnim srcem za nju.“ O, da bi nikdar otroci ne pozabili tega glasu! in vendar — težko izrečem — česar najhujša dereča zver ne stori, to se krščanski otroci drznejo storiti. Večkrat ravnajo nehvaležni otroci s svojo ubogo materjo ali očetom tako, da je groza in strah le slišati in gledati, da se na tem svetem kraju nikakor povedati ne spodobi. O nesrečne matere, nesrečni očetje! to je plačilo za toliko britkih noči pri zibelki vaših nehvaležnih otrok; to je plačilo za krvave žulje, ki ste jih zarad njih v preobilnem trudu prejeli na otrplih rokah. O, kaj bi takim v tolažbo povedal, v srce se mi smilijo; z Jezusom, ki je tako rad žalostne tolažil, rečem: *Srečni, ki zavoljo pravice preganjanje trpé, njih je nebeško kraljestvo.* Nehvaležnim sinovom in nekrščanskim hčeram pa naj vedno v ušesih in v srcu gromijo besede Sirahove: *Očetov blagoslov . . . in Jezusove: Jaz sem bil lačen . . . poberite se v vnanjo temo, tam bo jok in škripanje z zobmi. Brez vsega usmiljenja bo sojen tisti, kateri*

nima usmiljenja. O da bi nobenega tacega otroka med nami ne bilo, katerega bi zadele te strašne besede!

O preljubi otroci! obljubite Mariji, pobožno, ukaželjno, starišem pokorno živeti, kakor je živela Marija. Mladičiči in dekleta! tukaj se zdaj iz globočine srca odpovejte vsakemu napuhu in vsej prevzetnosti, skrbno se varujte posvetne sladnosti, sramožljivo in čisto po zgledu Marije živite, to zdaj svoji najboljši materi Mariji obljubite. Stariši! obljubite po zgledu matere Marije, dolžnosti zakonskih natančno spolnovati, in vso skrb za vam izročene otroke imeti. Sinovi in hčere! trdno sklenite, prizanašati svojim revnim, starim starišem; s prizanašanjem in mogoče lepim obnašanjem in z ljubeznjivo skrbjo za nje jim povračujte, kar so radi za vas pretrpeli.

Mi vsi, vsak po svoji moči in svojem stanu posnemajmo vse dni življenja mater deviško Marijo. Vemo pa vendar, da zastonj človek dela sklepe, če Bog svoje milosti ne dá. Toraj ti pribežališče grešnikov! prosi za nas, ostani naša ljuba mati, mi hočemo biti tvoji dobri otroci. Bodi češčena vekomaj Kraljica naših src, o Devica mila, draga mati Marija! Amen.

† Ant. Potočnik (1854).

Praznik sv. imena Marijinega.

I. Zakaj moramo Marijino ime častiti in slaviti?

„Devici je bilo ime Marija.“ Luk. 1, 27.

Svet ima svoje velikane. Ako se je kdo v vednostih in umetnijah posebno izuril; ali ako je zaslovel kot hraber zmagovalec; ali ako je ljudem veliko dobrega storil, bodi-si že na katerikoli način: hitro se zapiše njegovo ime v zgodovinske bukve, da ga tudi potomei časté in slavé; in da bi zares nikdar ne zginil ljudem iz spomina, se mu postavijo velikanski spominki, in vsakoletne veselice nam kličejo njegovo ime zopet v spomin. — Zoper taka preslavljanja ne more nihče kaj ugovarjati, če se pametno in v lepem redu in dostojnosti vršé, ker je prav in hvalevredno, da vsak prejme, kar je zaslužil, in da se tudi drugi navdušujejo ga posnemati; vendar pa, če mi taka preslavljanja z očmi sv. vere premostravamo, se nam hoče tako ravnanje vsakako nekoliko nečimerno dozdevati, ker je lahko besedam Gospodovim nasproti: Kar je veliko v očeh ljudi, je dostikrat majhno v očeh Gospodovih.

Zares, predragi! pozemeljska slava in čast, posvetna velikost, modrost, učenost in bogastvo, nas ne delajo velike pred Gospodom, ampak v očeh Gospodovih nas velike storé in povzdigujejo le samo lepe krščanske čednosti in zatajevanja, v kakoršnih se svetijo in odlikujejo nebeški prijatelji, svetniki, té nas v resnici povzdigujejo, če smo tudi pri ljudeh pozabljeni in morda še celo zaničevani!

Toda kakor se svetloba solnea loči od lunine svetlobe, in zvezda od zvezde, tako se razločijo tudi svetniki v svojih čednostih v nebesih med seboj! Ves nebeški zbor pa presega v svetlobi in veličasti, čednosti in svetosti ena brezmadežno spočeta in visoko češčena devica, katere sveto ime mi danes častimo in slavimo; in ime te device je Marija!

Sveta mati katoliška cerkev pa ne časti samo danes, ali samo enkrat v letu Marijo, kakor stori pri družih svetnikih, temveč vse znamenitiše dogodke njenega življenja je ona posvetila, ter jih vernim v češčenje, premišljevanje in posnemanje odločila. In danes, ko častimo njeno sv. ime, nam hoče vse, kar smo med letom o njej slišali, zopet enkrat ob enem pred oči postaviti, spominjajoč nas samo njenega imena, ker ime samo že nas opomni vseh prednost in čednost nebeške device, zatoraj se lahko reče: Kakor častna in slavna je devica, ravno tako častno in slavno je tudi njeno sveto ime.

Častno in slavno pa je Marijino ime 1. zato, ker je Gospod, kakor sama pravi, storil veliko čudo nad njo; 2. zato, ker je sama veliko v življenji storila, in 3. zato, ker njena priprošnja veliko pri Bogu izdá. To naj je zapopadek mojega govora! — Ti pa, o preblažena devica Marija! sprosi mi pomoč, da te zamorem s svojimi grešnimi ustnicami spodobno in vredno častiti in slaviti!

1. a) Mi vsi, kolikor nas je Adamovih otrok, moramo s psalmistom spoznati in reči: *Glej, v hudobiji sem spočet; in v grehih me je spočela moja mati.* (Ps. 50, 7.) Vsi toraj smo bili v grehu spočeti, v grehu rojeni, kakor otroci jeze božje, ter smo že precej po rojstvu zapadli časni in večni smrti, kakor uči sv. apostelj (Rim. 5, 12) rekoč: *Po enem človeku je prišel greh na svet, in po grehu smrt; in tako je nad vse ljudi smrt prišla, ker so vsi v njem grešili.* — Glejte je žalostne osode naše; vsi od Adama do Kristusa in do današnjega dneva smo po svojem rojstvu grešniki! — Akoravno se govori o pravičnih in pobožnih stare zaveze, so taki postali še le potem, ko so s skesanim srcem in gorečimi željami jeli hrepeneti

po Odrešeniku; po rojstvu so bili vsi grešniki; akoravno je sedaj na milijone kristijanov in na milijone svetnikov v nebesih, so čisti in sveti postali še le po milosti sv. krsta; spočeti in rojeni so bili pa v grehu! — Le ena preblažena devica pa je, ki je bila vedno brez madeža v spočetji in rojstvu, kakor noben drugi ne pred njo in ne za njo, razun njenega božjega Sinu Jezusa Kristusa! Marijo je vsega-mogočni Bog obvaroval ostudnosti izvirnega greha, zavoljo neskončnega zasluženja njenega Sina. Ona sama stoji kakor čista lilija med vsemi Adamovimi otroci, podobna gorečemu grmu, kateri je gorel, pa ni zgorel! Glejte, koliko čast je dosegla Marija pri Bogu! Ali ni res Gospod veliko čudo storil nad njo? In ali ni zaradi tega častno in slavno njeno ime, katero zasluži, da se poveljuje od roda do roda?! . . .

b) Obrnimo pa sedaj svoje oko še na drugo stran! Glasovi starih prerokov so utihnili; žezlo od Judovega rodu je odvzeto; Izraelsko judstvo je prišlo tujim vladarjem v roke; tudi tistih sedemdesetletnih tednov ali 490 let je minulo, katere je Daniel v preroškem duhu videl preiti, predno Mesija pride; nebo in zemlja sta v nemiru: Odrešenik, svetnik vseh svetnikov, kralj miru, Zveličar sveta ima priti.

Kdo bo pač njegova mati? so ugibali pobožni možje in žene stare zaveze. — Pa glejte! izvolil si je revno, pa pobožno devico iz kraljevega rodu Davidovega, doma iz Nazareta, in ime tej devici je bilo Marija! Angelj Gabriel sam stopi iz nebes, jo pozdravi, ter oznani veselo novico! Marija se prestraši, ko vidi angelja stati pred seboj ter ji pripovedovati za-njo skrivnostno in čudno novost, kajti bila je devica, katera ni poznala moža, in tako je hotela ostati. Le ko ji angelj pojasni, da bo postala mati s pomočjo sv. Duha, ter vsejedno devica tudi po rojstvu ostala, se vdá vsa ponižna v voljo Najsvetejšega, ter hvali Boga rekoč: *Glej, dekla sem Gospodova; zgódi se mi po tvoji besedi* (Luk. 1. 38); tedaj je postala Božja mati in na tak čudni način! Kje je toraj kdo, da bi bil enako čast dosegel? Ali ni ona kakor ceder na Libanu povišana, in kakor cipresa na sijonski gori, katerih vrhovi visoko segajo v zrak, in se mogočno dvigujejo v višave nad vsa druga drevesa? Ali se ni s to prečudno milostjo povzdignilo Marijino ime nad vsa druga imena, ter zaslužilo, da se časti in slavi od vseh narodov na zemlji, kakor je tudi sama v preroškem duhu napovedala: *Glej! odsihdob me bodo srečno imenovali vsi narodi?!* (Luk. 1. 48.)

c) Ko se je pa približala smrtna ura, je Marija sladko zaspala; njenih blagih koščic ni smela trohnoba doseči, temveč je bila v naj-

večji časti med angeljskim petjem slavno v nebesa vzeta, tamkaj nad vse angeljske kore povišana, ter od trojedinega Boga ovenčana kot kraljica nebes in zemlje! — Katerega izmed vseh svetnikov, vas vprašam, je kedaj taka čast doletela? Vsi še trdno spé in čakajo v grobeh trobentnega glasú, kateri jih bo zbudil poslednji dan, na dan plačila, ko se bo zemlja v prah zdobila! Marija pa, ker je bila brez greha, je ostala tudi brez trohnobe! Zares, veliko čudo je storil Gospod nad teboj, o presveta Devica, in zato je pa tudi tvoje ime tako častno in slavno!

2. Častno in slavno je Marijino ime tudi zaradi tega, ker je ona veliko storila v svojem življenju pred Bogom. Pred Bogom pa nas velike storiti more le čednostno in pobožno življenje. Kako lepo je bilo njeno življenje ob takratnih pokvarjenih časih! Kakor se jutranja danica lepo sveti med zvezdami, ali mavrica na nebu, tako se svetijo in bliščijo Marijine lepe čednosti.

a) Poglejmo le njeno angeljsko ponižnost! Bila je, kakor ste slišali, brez najmanjšega greha, v najvišji časti, kot kraljica nebes in zemlje, pa se vendar imenuje dekle Gospodovo: *Gospod se je ozrl na nižkost svoje dekle.* (Luk. 1, 48.) Še takrat se imenuje in šteje dekle, ko je najbolj povzdignena! — O da bi pač tudi mi spoznali nebeški dar ponižnosti, svojo slabost in malovrednost pred Bogom!

b) Kako vzvišena je bila ona v svoji deviški čistosti in sramožljivosti! Že kot otrok je ona Bogu devištvo zaobljubila, vsega se je skrbno varovala, kar bi ji bilo utegnilo vzeti ta biser, in vse poiskala, kar jo je podpiralo v njenem sklepu: ljubila je samoto, molitev, premišljevanje in branje svetih bukev, trepetala je celó pred angeljem, in pripravljena je bila, rajše ne postati Mati božja, kot devištvo zgubiti! *Kako se bo to zgodilo* — pravi — *ker moža ne poznam?*

O krščanska mladost! zberi in izvoli si Marijo v svoj zgled! Kakor Marija nadkriljuje vse svetnike in svetnice Božje, tako se boš tudi ti, ako si izvoliš in posnemaš za zgled Marijo, na sodnji dan razločevala izmed vseh! *O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večni, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh . . . in kronan vekomaj obhaja zmago!* (Modr. 4, 1. 2.)

c) Oprimo naposled še (svoje) oči na njeno potrpežljivost, močnodušnost in stanovitnost! Kje najdemo človeka, da bi bil v tolikih poskušnjah, kot Marija? Iz kraljevega rodu je bila, — pa je vendar revščino voljno prenašala; s svojim novorojenim Detetom vidimo njo, božjo Mater, bežati pred sovražniki v tujo, neznano

deželo, — res, nebeška potrpežljivost! vidimo jo vse zoprnosti na potu voljno prenašati. — S koliko skrbjo in strahom išče potem svojega zgubljenega Sina po Jeruzalemu! Kak strah spreha njeno dušo, ko Jezus začne učiti, vidoča, kako mu prežé po življenji! — Vendar, predragi! še to ni bilo najhujše za Marijo. Najostrejši meč prebode še le njeno materino srce, ko gre po krvavih stopinjah po gori Kalvariji za svojim s težo sv. križa obloženim Sinom; najostrejši meč rani njeno srce, ko stoji pod križem, ter vidi in sliši zaničevati, trpeti, umirati svojega Sina!

O predragi! kdo izmed nas more reči, da je kedaj v življenji kaj tacega moral pretrpeti? — In vendar, glejte! pri vseh težavah in bridkosti je ostala ona mirna, ni godrnjala, ne tugovala, vedno vdana v božjo voljo, kakor se spodobi dekli Gospodovi. — Sedaj zatisne njen Sin blede trepalnice, ter izroči svojo dušo Bogu. — Zemlja se strese, skale razpokajo, solnce zgubi svoj blesk, in mrtvi se dvigajo iz grobov, — ona pa stoji tiho, mirno, polna pravične žalosti, vendar ne obupna pod križem. — Glejte, preljubi v Gospodu! taka je potrpežljivost, močnodušnost, stanovitnost žene, matere, kakoršne svet ni videl in učakal in je ne bo! — Ali predolgo bi se zamudil, ko bi vse njene preblage čednosti hotel naštevati. Dosti je, če rečem, da ni čednosti, katere bi Marija ne imela nad seboj, nobene, katere bi ne bila v najpopolniji meri dosegla; ona se ne imenuje zastonj kraljica apostelnov, spoznavalcev, devic in vseh svetnikov! O nji veljajo besede sv. pisma: *Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten duh od sebe.* (Sir. 24. 20.) — Da! z vonjavo svojih prelepih čednost si ti, o Marija, napolnjevala pregrešni svet, in svojim v posnemanje zapustila! Ti si veliko storila v svojem življenji, zato je bilo pa tudi in bo vedno tvoje ime češčeno in slavljeno nad vsa druga imena od roda do roda!

3. Čestitljivo in slavno je pa slednjič Marijino ime tudi zaradi tega, ker njena priprošnja pri Bogu toliko zdá in velja. — Ker je bila Marija od Boga tako visoko povišana, in ker je bilo njeno življenje nad vse sveto in čednostno, zato tudi njena beseda pri Bogu veliko veljá, in zaradi tega imejmo tudi veliko zaupanje do nje.

Kje je kak človek na svetu, kateri bi bil v sili in zadregi z zaupanjem Marijo klical, in bi ne bil uslišan? Le odprimo zgodovinske bukve, ali preglejmo življenje svetnikov, ali podajmo se tje na Marijina božja pota, na kraje, kjer ona svoje milosti deli, in pre-

pričali se bomo, koliko ona premore! — Tu časti in slavi njo slepec, kateri je po njeni priprošnji dosegel luč oči; — tam jo hvali muteč, kateremu se je po njeni priprošnji jezik razvozljaj; — brez števila bolnikov se zdravih vrača na svoje domovje, kateri so pri nji, ki se imenuje „zdravje bolnikov“, pomoč prejeli; — cele dežele in mesta, katere so bile nadlegovane od vojske, kuge in lakote, so po Marijini pomoči zopet mir zadobile, kar nam ravno začetek našega današnjega praznika spričuje, kateri je bil po papežu Inocenciju XI. vpeljan v spomin, da so bili turki, najhujši sovražniki krščanske vere, l. 1683. pred Dunajem srečno premagani na Marijino priprošnjo! — Zgubljenim grešnikom, nad katerimi se je že obupalo, je Marija usmiljenje pri Bogu izprosila, da so se gineni in skesani zopet z Bogom spravili; — koliko pravičnim je ona stanovitnost sprosila; — koliko zbeganim, potrtem in skušanim je že ona mir, tolažbo in zmago naklonila; — koliko milost nam revnim Evinim otrokom Marija v nebesih sprosi, ko še ne vemo; po pravici jo zato sv. cerkev imenuje „pomoč kristijanov“! Vsi rodovi na zemlji morajo spoznati, da jim je Marija v resnici veliko pomagala, in da še nikdar ni bilo slišati, da bi ona koga zapustila, kateri je pod njeno brambo pribežal, ali njeni priprošnji se priporočeval! Če je pa njena pomoč tolika, kako častno in slavno je toraj tudi njeno ime!

Ni se toraj čuditi, da sv. cerkev nikdar ne preneha Marijo častiti in slaviti, in da tudi verne k temu opominja: ni se čuditi, da je toliko božjih hiš nji posvečenih, toliko praznikov nji v počeščenje odločenih, da, še več, sv. cerkev deli ob njenih praznikih, kakor danes, tudi svojim vernim popolne odpustke; ni se čuditi, če tudi pobožni kralji in cesarji sebe in svoje dežele in ljudstva v njeno varstvo izročajo in si vse prizadevajo, da bi njeno češčenje in slavo bolj povzdignili, in tako se res vedno bolj vresničujejo besede: *Glej, odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi.* — Srečna je res, ker je Gospod toliko čudo storil nad njo, srečna, ker je tudi sama v življenju veliko storila, srečna, ker njena priprošnja pri božjem Sinu toliko zdá; srečni pa smo tudi mi, da imamo tako mater v nebesih!

Ker tedaj, kristijani, Marijina priprošnja pri Bogu toliko velja, se ji moramo mi z otročjim zaupanjem priporočevati; ker nas ona, naša mati, presrečno ljubi, nam bo gotovo vsega potrebnega izprosila, če bomo le zaupljivo k njej vpili; zato je že tudi sv. Bernard ljudstvo opominjal, da naj se v sleherni potrebi zateka k Mariji

in z njegovimi besedami vas hočem tudi jaz danes k zaupanju v Marijino pomoč navdušiti: *Če se, je rekel svetnik, vzdigujejo skušnjave v tebi, če te obiščejo zopernosti in nadloge, ozri se na Marijo, morsko zvezdo, kliči Marijo; če te skušajo ošabnost, častilakomnost ali nevošljivost zagrniti, glej na zvezdo, kliči Marijo; če ti jeza, sovraštvo ali meso duha moré, kliči Marijo; če te teži breme pregreh, ostudna vest, plaši in straši prihodnja sodba, če se te žalost ali celó obupanje prijema, misli na Marijo; v nesrečah, bridkostih misli na Marijo, kliči Marijo; njeno ime naj ne zgine iz tvojih ust, nje spomin ne iz tvojega srca; in da boš nje pomoči bolj gotov, živi po njenem zgledu; če nji slediš, ne boš zašel, če njo na pomoč kličeš, ne boš obupal; če nánjo misliš, se ne boš zmotil; če te ona drži, ne boš padel; če te ona zagovarja, se ti ni ničesar bati; če te ona vodi, ne boš nikdar truden in sam nad seboj boš čutil, kako resnične so besede: Devici je ime Marija, t. j. gospa, zapovedovalka — zmagovalka, katero naj bo čiščeno in slavljenó od vseh rodov na zemlji na veke! — Amen.*

Andr. Šimenec.

2. Cerkveno leto. — XXXIX. Sv. rešnjega Telesa predpodo bi in tvarini.

Kaj je dobrota Gospodova in kaj njegova lepota? Ali ne žito izvoljenih in vino, ki rodi device?

Cah. 9, 17.

Glej, od sedaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi na zemlji. Te besede je Marija govorila v preroškem duhu, ko se je pri Ęlizabeti kakor Mati božja veselila pričujočnosti Jezusove. In da je Marija prav imela, da jo bodo res srečno imenovali vsi rodovi zemlje, da se bo njeno ime res razlegalo do pokrajín zemlje, to spričuje današnji praznik presladkega imena Marijinega. *Olje razlito je tvoje ime;* te besede veljajo posebno o Marijinem presv. imenu. Kakor namreč razlito olje ostane vedno na površini in se razširi daleč na okrog, isto je z imenom Marijinim. Za Bogom namreč je ime Marijino največkrat kristijanom v sreú in na jeziku . . .

In odkod Mariji tolika čast? Odtod, ker je ona govorila pomeljlive besede: *Glej, dekla sem Gospodova!* ker se je rada poniževala, prav kakor govori današnji evangelij, v katerem svari Jezus poslušalce, naj povabljeni na ženitnino ne sedajo na prvo mesto,

raje naj se pomaknejo na poslednje, da jih gospodar sam povabi na odličnejše mesto, ker kdor se povišuje, bo ponižan, kdor se ponižuje bo povišan, zato se ime deklice Gospodove današnji dan slovesno preslavlja po vsem katoliškem svetu.

Pač srečna Marija, ker je bila Mati Jezusova; pa srečni smo tudi mi, saj tudi mi v nekem oziru uživamo isto čast, ker tudi mi smemo nositi Jezusa v svojem srcu, kedar ga vredno prejmemo v zakramentu sv. rešnjega Telesa. O srečen človek, ki smeš nekako deliti z Marijo njeno materino čast, o kako svet je zakrament, ki nas Mariji dela tako podobne. In prav o tem zakramentu nam je sedaj govoriti. V ta namen si oglejmo danes, kako že stara zaveza v lepih predpodobah oznanja zakrament sv. rešnjega Telesa in nanj pripravlja, ter tvarino tega sv. zakramenta, prepričali se bomo, kako resnična je Avguštinova beseda, da je *nova zaveza v stari skrita, stara pa v novi očita*, da od veekomaj vlada isti neskončni modri Bog.

I. Strašna je bila zadnja noč, katero so preživeli Izraelci v Egiptu, za Faraona in njegove podložne Egipčane!

Bog Izraelcev je namreč videl stisko svojega ljudstva in hotel je je rešiti neznosne sužnosti. Toda Faraon ni hotel o tem ničesar slišati, zato je Bog pošiljal nad Faraona in deželo njegovo strašne kazni, ki naj bi omečile trdovratna sreča. Žabe, komarji, muhe, kuga, toča, kobilice, tridnevna tema so po povelji božjem mečili trdovratnost egiptovsko, pa brez vspeha, zato Gospod zagrozi z zadnjo, najhujšo kaznijo: umre naj vse prvorojeno v Egiptu v eni noči od prvorojenega Faraonovega, ki sedi na njegovem kraljevem stolu, do prvorojenega deklice in vsa prvina izmed živine. In zgodilo se je tō o polnoči. Nepopisna žalost in velik strah prevzameta Egipčane. In vstali so po noči Faraon in vsi njegovi služabniki in vsi Egipčani, in vstalo je veliko vpitje po Egiptu, zakaj ni je bilo hiše, kjer bi ne bil ležal mrlič. Izraelci pa so bili varni pred znamenjem angelja-maščevalca krivice, kri jagnjeta, ki je bila kakor znamenje nad hišnimi vratmi, jih je varovala grozne nesreče. „Kri vam bodi v znamenje, govori Gospod, na hišah, v katerih bivate; in ko bom videl kri, bom šel memo vas, in ne bo med vami pokončevalne šibe, kedar bom moril po egiptovski deželi.“ In v hvaležni spomin na to veliko dobroto so Izraelci vsako leto slovesno praznovali praznik velikonočnega Jagnjeta in opresnikov.

a) To velikonočno jagnje je prelepa predpodoba Kristusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa. V neznosni sužnosti je ječal človeški rod, satan mu je oblastno gospodaril in smrt, njegova deklica, je divjala po svetu; ne le prvorojeni, vsi so bili odločeni v večno smrt.

Poslal pa je Bog na svet Jezusa svojega Sina, o katerem je rekel sv. Janez: *Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.* (Jan. 1, 29.) In po pravici, saj kakor z jagnjetom v Egiptu, tako se je godilo tudi Kristusu; tudi njega so vlekli na morišče, tudi njegova kri je tekla in škropila okolico v spravo in odpuščenje. Saj ravno to Jagnje pravi isti čas, ko je angelj-maščevalec posebno grozil svetu zaradi hudobije: *Jejte, to je moje telo; pijte to je moja kri, ki bo za vas prelita v odpuščenje grehov!* In tudi to Jagnje je bilo darovano, nobena kost se mu ni zlomila in rabi se kakor hrana za večno življenje.

b) Ozrimo se še na obrede, kako da so vživali Izraelci velikonočno jagnje, in kako je Kristus to predpodobo vresničil. Najprej je prijel v roke gospodar kozarec z vinom in spregovoril te-le besede: „Češčen bodi Gospod večni, ki si vstvaril sad vinske trte.“ Nato so vživali jed iz grenkih zelišč v spomin britkosti, ki so jih pretrpeli njih očetje v egiptovski deželi, potem opresnike in velikonočno jagnje in sicer celo, ne da bi mu bili zlomili kako kost. Med obedom pa je najmlajši v družini pripovedoval čudovita dela, katera je Bog izvršil v blagor ljudstvu Izraelskemu v egiptovski deželi. Za tem hišni gospodar vzame drugič kozarec v roke, ga napolni z rudečim vinom v spomin na kri umorjenih v Egiptu in blagoslovi kruh rekoč: „Češčen bodi Gospod, ki kruh proizvajaš iz zemlje!“ Verjetno je, da je Kristus pri tem obredu postavil zakrament presv. rešnjega Telesa v podobi kruha. Temu je sledil blagoslov vina in pri tem obedu je Izveličar vino spremenil v svojo rešnjo kri. Po obedu je bila zahvalna molitev, kakor beremo tudi o Gospodu in učencih njegovih, da so peli psalme in nato šli na Oljsko goro. (Mat. 26, 30.)

c) Velikonočno jagnje je toraj lepa predpodoba Jezusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa, zato po pravici mašnik pred sv. obhajilom govori z besedami sv. Janeza Krstnika: *Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!* Želeti bi toraj bilo, da bi se mi kristijani na pravo velikonočno Jagnje vselej pripravljali z isto in še večjo gorečnostjo in vestnostjo, kakor so se Izraelci na njegovo predpodobo; zakaj mi nismo bili kakor Izraelci rešeni le časne sužnosti, ampak Kristus, brezmadežno Jagnje, nas je rešil večne sužnosti v pogubljenji. Zato naj tudi v naših srcih ostane hvaležen spomin na neskončno usmiljenje božjega Jagnjeta, ki se je radovoljno darovalo na svetem križu za odrešenje vsega sveta.

2. Ko so šli Izraelci iz Egipta, blodili so mnogo let po puščavi in ker jim ni bilo vse po volji, so godrnjali nad Mojzesom in Aronom, rekoč: „O da bi bili odmrli po roki Gospodovi v egiptovski deželi,

ko smo sedeli pri loncih mesa in smo jedli kruh do sitega! Zakaj sta nas pripeljala v to puščavo, da bi z lakotjo pomorila vso množico?" In Gospod je uslišal prošnjo Mojzesovo in Izraelce nasitoval z mesom in kruhom, ker zgodilo se je, da so na večer priletele prepelice, zjutraj pa je ležalo po zemlji nekaj drobnega, slani ali snegu podobnega. Ko so Izraelci to videli, so rekli drug drugemu: „Manhu?“ to se pravi: Kaj je to? Mojzes jim reče: *To je kruh, ki vam ga je Gospod dal jesti.* (II. Mojz. 16, 2—16.)

a) Ta čudodelni kruh je hranil Izraelce na celem potovanji po puščavi. Ta kruh je predpoda presv. rešnjega Telesa po besedah Jezusa samega, ki pravi: *Vaši očetje so v puščavi mano jedli in so umrli; kdor pa je kruh, katerega bom jaz pripravil, bo živel vekomaj. Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel, in kruh, kateri bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* Da, telo Kristusovo, to je prava, nebeška mana, ki ne nasituje teles, pač pa duše za večno življenje, to je oni sladki kruh, kateri slavi kraljevi pevec rekoč: *Kruh z nebes si jim dodelil, ki ima vse sladkosti.* (Ps. 77, 25.) Samo v puščavi so jedli Izraelci čudovito mano. Kruh Jezusov pa, njegovo sveto Telo, nam se vedno ponuja v živež. Vedno nas vabi večna modrost, rekoč: *Pridite in pogledjte kruh, ki vam ga dajem in vino, ki vam je natakano.* (Modr. 16, 20.)

b) Kako radostni so Izraelci vstajali jutro za jutrom in hiteli nabirat čudovito hrano, ki je nepobrana hitro izginila ob solnčnem svitu, kako so pač hvalili dobrega Boga, ki jih obsiplje s tolikimi nezasluzenimi milostmi. Koliko večje mora biti še-le naše veselje in naša hvaležnost, ker se nam v novi zavezi ponuja vedno nebeška mana, Jezus Kristus sam v zakramentu sv. rešnjega Telesa! Da bi pač kristijani ne zaostajali za Izraelci, saj so tudi oni prav posebno izvoljeno ljudstvo, kateremu Bog v svoji ljubezni deli očetovske milosti!

II. Tvarini za zakrament sv. rešnjega Telesa je odločil Jezus sam, ko je pri zadnji večerji vzel kruh in kelih z vinom v roke, ter je oboje blagoslovil in posvetil; te tvarini je že Gospod poprej naznanil z dvema čudežema, katera je storil v ta namen, da bi ljudje lažje verovali v zakrament svetega rešnjega Telesa, kateri ima postaviti pri zadnji večerji. V Kani Galilejski je namreč Jezus vpričo čudečih se svatov na ženitnini spremenil vodo v vino in v puščavi čudovito nasitil z malo hlebi kruha brezštevilno množico lačnega ljudstva. Kdor namreč iz vode naredi vino, kdor tako čudovito pomnoži kruh, tak lahko tudi vino in kruh spremeni v kaj družega; zato Jezus po storjenem čudežu v puščavi ljudstvo tudi podučuje,

da jim hoče družega kruha preskrbeti ne le za telo, ampak kot živež duš za večno življenje.

1. Kruh iz pšenice in vino iz trte sta od Jezusa izvoljeni tvarini, v katerih prebiva Kristus nevidno pričujoč v zakramentu presv. rešnjega Telesa. Ni čuda zato, da očaki in preroki že v stari zavezi omenjajo pšenico in vinsko trto, ter ju slikajo kakor podobo blagoslova božjega. Ko je Izak blagoslovil svojega sina Jakoba, je rekel: *Bog ti dodeli pšenice in vina v obilnosti.* Ko je Mojzes blagoslavljal svoje ljudstvo, je govoril: *Gospod naj vas tje pripelje, da se hranite s pšeničnim zrnjem in pijete čisto kapljo vinske trte.* Isto govori Izaja prerok: *Seboj vas bom vzel v deželo pšenice in vina, v deželo kruha in vinogradov.* (36, 18.) In Caharija, eden od zadnjih prerokov Gospodovih v stari zavezi, povprašuje: *Katera je dobrota Gospodova in katera njegova lepota?* In odgovarja z ozirom na najsvetejši zakrament: *Pšenica izvoljenih je in vino, ki rodi device.* Lahko bi nam bilo še več enakih rekov navesti iz svetega pisma, toda čemu? Že naštetih nam spričujejo, da so tudi vidci stare zaveze že nekako slutili, kako da bo Odrešenik ob svojem času povzdignil pšenico in vinsko trto.

2. Prva tvarina presv. zakramenta je toraj pšenični kruh. Oglejmo si najprej lep pomen pšeničnega kruha, kakor ga razjasnjuje angeljski učenik sv. Tomaž Akvinski: a) Pšenični kruh, pravi ta učenik, je prav posebni živež za človeka; prav je toraj, da se nam najsvetejše telo Jezusa Kristusa, ki nam je dano v hrano, deli v podobi najzlahotnejšega živeža. *Živež izvoljenih* naj se deli tudi v najlepši izvoljeni podobi. b) Rast pšenice nam lepo kaže, kako duhovno raste človek, ki vživa najsvetejši zakrament. Ob žetvi, ko ženjice ločijo pšenico od ljulike, je pšenica podoba napredujoče duše, ki se odtrga od posvetnih zmot in nečimernosti. Ko jo spravijo v žitnice, podoba je popolne pravičnosti, katero Bog plačuje v nebesih. c) Najimenejše vzrok, zakaj da je Izveličar ravno pšenični kruh izvolil za tvarino najsvetejšega zakramenta, je pa ta, da sta si zelo podobna pšenica in Telo Gospodovo. V klasu skrito je pšenično zrno podoba Telesa Kristusovega v naročaji presvete Device. *Telo Tvoje je kakor zvrhoma nasuta pšenica.* (Vis. p. 7, 2.) V zemljo položeno pšenično zrno, ki odmrje, nas spominja na smrt Kristusovo, kakor sam pravi: *Ako segnjije v zemlji pšenično zrno, rodi mnogovrsten sad.* (Jan. 12, 24.) Kadar se pa pšenica pripravi in vzraste v kruh, tedaj nam v podobi kaže povečano telo od smrti vstalega Jezusa, ki je v nebesih veselje angeljev in v najsvetejšem zakramentu živež

popolnih duš po besedah sv. pisma: *Kruh angeljev je vžival človek.* (Ps. 77, 25.)

Iz tega spoznamo, kako modro je Gospod ravnal, da si je ravno pšenični klas izvolil, da naj mu služi v tvarino zakramenta presvetega rešnjega Telesa.

3. Druga tvarina tega zakramenta je grozd vinske trte. Kako lep je grozd, ko se zori ob solnčnem svitu na vinski trti, blešči se, kakor zlató v solnčni svetlobi; v stiskalnici ožet pa daje vino, ki razveseljuje srce človeško. Z žlahtno vinsko trto se naš božji Izveličar sam primerja, rekoč: *Jaz sem vinska trta, vi ste mladike.* (Jan. 15, 45.) in zopet: *Jaz sem prava vinska trta, in moj Oče je vinogradnik.* (Jan. 15, 1.) Pri rojstvu Odrešenikovem je Oče nebeški vsadil to vinsko trto, pripel jo je na les svetega križa in v vročini najstrašnejših muk dozoreli so njegovi grozdi v prekrasnem blesku dragocenih ran Odrešenikovih. — Zares po pravici se primerja Odrešenik vinski trti; da bi pač mi nikoli ne pozabili, da nas v isti priliki imenuje mladike vinske trte, da toraj tudi nas več ali manj čaka isto na svetu, kar je tukaj doživel naš Izveličar, da bi se toraj ne čudili, ako je tudi nam tukaj trpeti, saj nam Kristus govori: *Kdor hoče moj učencec biti, naj zataji sam sebe, zadene svoj križ in hodi za menoj!*

Pa vino je tudi lepa podoba najsvetejšega zakramenta. Vino hrani in krepi telo; kri Kristusova hrani in krepi naše duše. Vino razveseljuje človeško srce; predraga kri Gospodova v presvetem zakramentu prešinja dušo z nebeškim veseljem, z navdušenostjo in močjo: *Kakor ognjevití levi,* pravi sv. Krizostom, *strašni hudobnemu duhu, vračajmo se od te večerje!* — Vino se spreminja v našo kri in tudi kri Kristusova nekako prestvarja naše srce, da čudovito združeni z Bogom tudi mi smemo govoriti s sv. Pavlom: *Živim, pa ne jaz, ampak Kristus živi v meni.*

Kako pomenljive so tvarine zakramenta sv. rešnjega Telesa, kako nam morajo toraj biti v časti, kakor so bile v časti svetnikom božjim! Znano vam je gotovo saj nekoliko življenje sv. Václava, češkega kralja. Tega svetega moža bi si morali prav posebno vzeti v vzgled, kako je nam izpolnjevali dolžnosti, ki jih imamo do najsvetejšega zakramenta. Z lastno roko je sejal pšenico, sam jo je žel, vezal v snope in mlel, kolikor so jo njegovi duhovni potrebovali za sv. hostije pri sv. daritvi. Ravno tako je sam s trt obiral grozdje in pripravljal sam vino za sveto daritev, pri kateri streči mu je bilo največje veselje. Po noči in celó v najhujši zimi je vstajal s postelje in obiskoval cerkve; pred cerkvenimi vratmi klečé je molil za-sé in za svoje ljudstvo. Nekdaj gre o polunoči v najhujši zimi bos, spremljal

ga je eden njegovih zvestih služabnikov v cerkev, sneg in led je po tleh. Kralj gre srčno naprej, služabnik pa trepeče od mraza in toži, kako silno da ga zebe in s koliko težavo da gazi po snegu. Václav mu svetuje, naj stopa po njegovih stopinjah, in glej, kmalu se služabniku noge prijetno ogrejejo, kajti stopinje so bile oškropljene z Václavovo krvjo. — Tako je sv. Vaclav častil zakrament sv. rešnjega Telesa, zato je pa tudi v vseh težavah svojega življenja prejemal od Boga, s katerim se je rad družil, čudovito moč, ki se je posebno skazala ob njegovi smrtni uri; dodelil mu je namreč Bog posebno milost, da je kakor umirajoči Jezus za svoje morilce, tudi on prosil za svoje blagoslov iz nebes, res pravi učenec Gospodov!

Kristijan! Sv. Václav je našel največje veselje in najslajšo tolažbo v obiskovanji presv. rešnjega Telesa. Ni mu bilo dovolj, samo po dnevu klečati pred tabernakelnom in ondi moliti svojega Gospoda in Boga, temveč tudi po noči ga je gnalo pred Jezusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa. In kaj ga je k temu nagibalo? Ali ne živa vera, da je Jezus kakor Bog resnično pričujoč v sv. rešnjem Telesu, da toraj v tabernakeljnu časti Najsvetejšega, katerega neprenehoma slavijo angeli in svetniki nebeški? — Ali ne trdno upanje, da bode od vsemogočnega Jezusa vse prejel, česar ga bo prosil in kar bo v zveličanje njegovi duši? — Ali ga ni pred tabernakelj gnala goreča ljubezen do Jezusa, ki se tukaj ponižuje zaradi nas, ko tukaj čaka na nas, da bi nam dobrote delil?

Predragi, ako je v vas živa sveta vera, ako zaljša vaše duše živo upanje, in ako ni ugasnila v vaših sreih ljubezen božja, tedaj bodete tudi vi radi obiskovali Jezusa v najsvetejšem zakramentu, občudovali boste tukaj Jagnje božje, ki se vsak dan daruje nebeškemu Očetu v spravo za grehe vsega sveta; vživali bodete tukaj nebeško mano, ki hrani vaše duše v večno življenje, molili bodete Sinu božjega, ki se tukaj v podobah kruha in vina kaže svojim vernim in v tem svojem svetem opraviilu našli bodete zadovoljnost in srečo svojo. — O Marija, ki danes praznuješ god svojega presvetega imena, sprosi nam milost, da si bomo prizadevali, tako goreče Jezusa ljubiti, kakor si ga ti ljubila, da bodo tudi naša imena kedaj zapisana v bukvah življenja. Amen.

Andr. Kalan.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XL. Kaj smo dolžni Jezusu v najsv. zakramentu resnično pričujočemu.

Prebival bo ž njimi; in Bog sam,
njih Bog, bo ž njimi. Razod. 21, 3.

V božjem veličastvu se pokaže Jezus v današnjem evangelji svojim nasprotnikom. Najprej jim pové svoj nauk, res božji nauk: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.* Takih naukov do takrat svet še ni slišal; taki nauki niso zrasli na zavrženi zemlji, ne med samopridnimi sebičnimi ljudmi, taki nauki so mogli zrasti edino le na srečo božjem, ki z neskončno ljubeznijo objema vesoljni svet stvarjen v slavo božjo. Toda Jezus ni samo tako lepo učil, on je tudi in sicer, predno je govoril, tako delal, saj o njem pravi sv. pismo: *Hodil je dobrote deleč.* Svest si svojega božjega velečastva vpraša zato Jezus farizeje, kaj se jim zdi, čegav sin da je Kristus, ker jih hoče poučiti, da je on pravi Bog. *Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desno stran, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog,* s temi besedami, ki o njem veljajo, dokazuje, da je on v resnici Sin božji, ki ima sedež na Očetovi desnici, ž njim enako čast in oblast v nebesih!

In na zemlji? Kako kaže Jezus to svoje božje veličastvo tukaj na zemlji? Kristijan, v cerkvi poglej na altar, tam vidiš nizko, neznanatno hišico leseno ali kamenito, glej tam med tesnimi stenami prebiva on, katerega v nebesih neprenehoma molijo angelji in svetniki, prebiva sam skrit v podobah kruha in vina v zakramentu sv. rešnjega Telesa, v zakramentu neskončne ljubezni njegove. Ne zaradi sebe, zaradi nas on prebiva med nami. Koliko vzrokov, da se ga radi spominjamo, da radi premišljujemo skrivnost tega božjega zakramenta, kjer Jezusa molimo in uživamo in v tem svojo srečo najdemo. — Utrdimo zato tudi mi danes živo vero, da je Jezus Kristus resnično pričujoč v zakramentu sv. rešnjega Telesa in spomnimo se dolžnosti, ki jih imamo zato do Jezusa v najsvetejšem zakramentu.

I. Katoliška cerkev imenuje zakrament sv. rešnjega Telesa v posebnem pomenu: „skrivnost vere“, ker posebne, žive vere, pravega

daru božjega je treba, da človek ponižno veruje to neskončno skrivnost. Zato se pač ni čuditi, da vernikom pride večkrat na misel vprašanje: Ali je Jezus res pričujoč v zakramentu sv. rešnjega Telesa? Na to vprašanje kristijan zanesljivo odgovarja: Jezus je res pričujoč v zakramentu sv. rešnjega Telesa kakor Bog in človek z dušo in telesom, s krvjo in mesom, to mi trdno verujemo, zato ker nam je to Kristus sam povedal. Pri ljudeh sicer to ni mogoče, a pri Bogu ni nemogoča nobena reč.

1. Kristus je najprej svojim poslušalcem obljubil, da bo postavil zakrament, v katerem jim bo svoje telo in svojo kri v živež dal. Ko je namreč čudežno nasitil lačne množice v puščavi s pomnoženim kruhom, spomnil jih je na nebeški kruh, kateri jim hoče dati, da zadobé večno življenje. *Ne delajte za jed, pravi Jezus judom, katera mine, ampak za jed, ki ostane v večno življenje.* In precej pové, da je on sam tisti živež, o katerem govori, rekoč: *Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel, kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj in kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.* Judje teh besedi ne morejo umeti: „kako nam more svoje meso dati jesti?“ se med seboj povprašujejo. Jezus vidi, da se poslušalci spodtikajo nad njegovim skrivnostnim govorjenjem, toda on nič ne odneha od svoje trditve, mar slovesno zatrdi svoje besede, rekoč: *Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi, zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača; kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.*

Ali bi mogel Jezus še bolj jasno povedati? In dasi je vedel, kako težko je to poslušalcem verjeti, vendar je bila vera v to skrivnost pred vsem potrebna vsakemu, kdor je hotel z Jezusom hoditi in njegov učenec biti. Ko so ga jeli zaradi tega poslušalci zapuščati, jih ni vabil nazaj, marveč je tudi svojim učencem rekel: *Ali me hočete tudi vi zapustiti?* Učenci ga pa niso zapustili, vklonili so svoje srce v živi veri in Peter je zatrdil Gospodu rekoč: *Gospod, kam hočemo iti? kje bi sicer našli resnico in tolažbo, ti imaš besede večnega življenja in mi verujemo in spoznamo, da si ti Kristus sin Boga živega.*

2. Pri zadnji večerji pred svojim trpljenjem je Izveličar svojo obljubo dopolnil. Kakor nam soglasno trije evangelisti Matevž, Marka in Luka s sv. Pavlom vred pripovedujejo, vzel je Jezus pri zadnji večerji kruh v svoje roke, ga je posvetil, razlomil in razdelil učencem, rekoč: *Vzemite in jejte, to je moje telo.* Enako je vzel kelih z vinom,

rekoč: *Vzemite in pijte vsi iz njega; to namreč je moja kri.* To so Kristusove besede in nikdo nima pravice jih preobračati in napačno razlagati; kakor jih je Jezus, večna Resnica, govoril, tako se morajo vzeti in verovati, Boga in božjih besed pač ne bo nihče popravljal. Tukaj je le dvoje mogoče: Ali je Kristus pravi Bog, kakor neovržno spričujejo njegovi čudeži, in potem je resnico govoril tudi pri zadnji večerji in potem naj se nikdo ne drzne drugače umevati njegovih besed, kakor jih sam umeva in potem je v zakramentu sv. rešnjega Telesa v podobah kruha in vina Jezus resnično pričujoč. Drugo pa je: Ali pa Kristus ni Bog, njegova beseda toraj ne resnična, potem bi bil on le slepil svoje poslušalce, potem bi bil on malikovalec, ki uči, naj bi mi kruh in vino po božje častili. Toda kdo bi si upal kaj tacega trditi o Jezusu, čegar življenje je svetlo-čisto kakor solnce?

Zato, kristijan: če te bega dvom, ali je Kristus res pričujoč v najsvetejšem zakramentu, reci sam sebi: Kaj se šopiriš in povzdiguješ črv v prahu, kaj hočeš ti ukazovati vsemogočnemu Bogu, kaj naj stori in kako? On, ki je nebo ozaljšal s solncem in luno in nanj nasejal neizmerne svetove, on, ki je vse, kar diha in živi, vstvaril iz nič, on bi ne mogel biti pričujoč v najsv. zakramentu? Ali nimamo za to resnico njegove božje besede, o kateri sam pravi: *Nebo in zemlja bota prešla, besede moje pa ne bodo prešle.* O gotovo je Jezus tukaj resnično pričujoč, ne dvomimo nad tem, raje se veselimo, bodimo ponosni in povprašujmo: *Kje je ljudstvo, ki bi imelo svoje bogove tako blizo, kakor je naš Bog?*

Svet strah naj napoljuje naša srca, ko bivamo v cerkvi pred sv. rešnjim Telesom, obnašajmo se v cerkvi tako, da bo vsakdo, ki nas vidi, vedel, da bivamo vpričo vsemogočnega Boga, kakor beremo resnično dogodbo o škofu Mermilodu. Bil je takrat Mermilod še vikarij v Genfu in v postnih govorih je eno leto dokazoval, da je Jezus resnično pričujoč v zakramentu sv. rešnjega Telesa, kateri je postavil v spomin svojega trpljenja in svoje smrti. K pridigam je hodila tudi neka gospa, ki je bila protestanške vere, v tem mestu je namreč mnogo drugovercev. Vse lepo, kar katoliški duhoven govori, si misli gospa, pa vendar bi rada vedela, ali samo tako lepo govori, ali pa tudi sam verjame, kar uči, da je Jezus resnično pričujoč v najsvetejšem zakramentu. Gré toraj v cerkev, se skrije v kot in čaka, da se ljudje razidó; misli si, gotovo bo prišel govornik molit presv. rešujo Telo, ker tako živo priporoča obiskovanje presv. rešnjega Telesa. Mermilod res po svoji navadi pride v cerkev Jezusa pozdravit v zakramentu ljubezni. Gospa ga opazuje, kako se obnaša ter vidi, kako se skloni pred altarjem, dolgo moli, kako slednjič z velikim spoštovanjem poljubi tla pred altarjem ter se spoštljivo hoče zopet vrniti iz cerkve. Kar mu pride naproti tuja gospa, ter mu reče: „Poslušala

sem vaše lepe govore o presv. rešnjem Telesu, a prepričati sem se želela, ali tudi vi sami to verujete. Tudi tega sem se danes prepričala, zato vas prosim, da blagovoljno tudi mene podučite v resnicah katoliške vere, da bom mogla tudi jaz tako pobožno častiti Jezusa v presv. zakramentu.“ In postala je pobožna katoličanka.

Obujajmo toraj tudi mi radi vero v Jezusa resnično pričujočega na altarju in samo ob sebi bo prišlo, da bomo tudi mi v cerkvi dajali svojemu bližnjemu lep vzgled pobožnega obnašanja!

II. Spomnimo se zato dolžnosti, ki jih mi imamo do svojega božjega Odrešenika, ki zaradi nas prebiva v zakramentu presvetega rešnjega Telesa.

1. Jezus prebiva med nami in zaradi nas, zato je naša prva dolžnost, da ga radi obiskujemo in v svetišči božjem dostojno pozdravljamo. To nam veleva že zdrava pamet. Radi obiskujemo človeka, ki je naš prijatelj, mi ne vprašamo, kakošno je vreme, kako dolga in težavna je pot, nič nam ni, če se pri njem tudi dolgo zamudimo, saj je tako prijetno človeškemu srcu, ko se odkriva svojemu prijatelju, ko ž njim sočutno deli radost in žalost. Med vsemi prijatelji na svetu pa nam je gotovo prvi in najboljši prijatelj naš Izveličar Jezus Kristus, saj je dal svoje življenje za nas, ko smo bili še njegovi sovražniki, zato je nam gotovo sveta prijateljska dolžnost, da radi Jezusa v cerkvi obiskujemo in pozdravljamo, da njemu izročamo skrivnosti svojega srca, da njemu potožimo, kar nas peče, da njemu naznanimo, kar nas veseli, da se ž njim posvetujemo, kako nam v prihodnje ravnati.

V ta namen je sveta cerkev potrdila in z odpustki obdarovala bratovščino sv. rešnjega Telesa, ki ima dvojen prelep namen, vzbujati kristijane, da bi radi obiskovali presv. rešnje Telo, in pomagati, da bi se v cerkvi dostojno v lepi cerkveni obleki obhajala služba božja. Zato z veseljem porabim to priliko, da izrazim svoje veselje, ker je prav mnogo vernikov tudi v tej fari zapisanih v tej prekornisti bratovščini, ter prosim, da se jim pridruži še prav mnogo drugih, katere Jezus še zastonj pričakuje, da bi ga obiskovali. Dolžnosti, ki jih ta bratovščina naklada, niso težke: vsak mesec eno uro preživeti v pobožni molitvi v cerkvi pred sv. rešnjim Telesom in majhen dar vsako leto dati za napravo cerkvene obleke. To ni nobenemu pretežko, kdor vé, kaj je dolžan svojemu Bogu, ki zaradi njega prebiva med nami v podobah kruha in vina. — Pa kaj hočem delati celo uro v cerkvi? morda kdo poreče. Tak pač ne vé, kaj govori, pač ne vé, kake dolžnosti da ima človek do svojega Boga.

O kako radi so svetniki božji obiskovali Jezusa v presvetem zakramentu. Sv. Frančišk Pavlan, kamor je šel, od koder je prišel, prva pot njegova bila je vedno v cerkev Jezusa pozdravit, on ni nikoli ničesar storil brez Gospoda in zato je bilo tudi tako plodonosno njegovo delovanje. Sveto grofinjo Ano so vprašali, kaj da dela vedno v cerkvi. „Vprašate me,“ je odgovorila, „kaj da počnem v cerkvi; vprašam vas raje jaz: Ali ni tukaj pričujoč naš Bog? Častim ga in hvalim, in ali ni on vreden neskončne hvale? Zahvaljujem se mu, ker od njega sem vse prejela, kar imam; darujem se mu, saj me je vstvaril za-se. Prosim ga potrebnih milosti; kaj namreč dela revež pri vratih bogatinovih, kaj bolnik pri zdravniku, kaj žejen pri studentu? . . .

Kristijan, rad toraj obiskuj Jezusa v sv. rešnjem Telesu, to je tvoja prva dolžnost do njega.

2. Jezus pa v zakramentu sv. rešnjega Telesa ni le pričujoč, da kakor prijatelj prebiva med nami, ampak On nam samega sebe v tem presvetem zakramentu daje v duhovni živež za večno življenje. Zato ima kristijan drugo imenitno dolžnost do sv. rešnjega Telesa, da Jezusa rad in vredno prejema v svetem obhajilu. — Kaj bi nam namreč pomagala najboljša jed, kaj najizvrstnejša pijača, ako je ne pokusimo? Zato nam kristijanom katoliška cerkev naravnost ukazuje, da moramo vsako leto najmanj enkrat, in sicer v velikonočnem času, vredno prejeti sveto obhajilo. Toda kristijan, ki vé, kaj je sveto obhajilo slabotnemu človeku, ki vé, da prejme Jezusa, Boga samega, v svoje srce, tak kristijan se ne bo dal siliti, ne bo čakal le velikonočnega časa, mar bo večkrat med letom rad pristopal k svetemu obhajilu. Z večkratnim vrednim obhajilom že človek nekako na tem svetu dosega svoj namen, ker se druží s svojim Bogom, v katerem bo na veke našel svojo srečo. — Znano mi je sicer, koliko da se morate truditi z vsakdanjim svojim delom, kako malo časa da vam ostane za druge reči, vendar živa vera in pa goreča ljubezen do Jezusa bo našla prilik in časa dovolj, da boste tudi lepo poskrbeli za svoje neumrljive duše, če ne velikokrat, saj nekatere krati, tri- ali štirikrat boste očistili svoja srca v skesani spovedi in govorili združeni z Jezusom pri sv. obhajilu: *Živim, pa ne jaz, ampak Kristus živi v meni.*

Kristijan, kaj pa imaš, ako nimaš Kristusa? Ko bi imel vsega dovolj, če pa nimaš Boga in milosti njegove, revež si, ker kar imaš, boš moral pustiti in drugi bodo dobili za teboj, Boga pa, ki ga nisi poznal, ki se nisi ž njim družil na tem svetu, tudi v večnosti v

plačilo našel ne boš. Ako imaš pa Kristusa, ako si ž njim vredno združen, potem imaš vse, česar more biti željno tvoje srce, saj z Bogom prejmemo in imamo tudi vse drugo, kar nam treba v večno zveličanje.

Zato, predragi v Gospodu, skrbite, da bodete tudi vi ob svojih gotovih časih radi pristopali k mizi božji, da prejmete njega, ki se vam tukaj daje v živež; bodite prepričani, da najboljši pripomoček za naše zveličanje je vredno sveto obhajilo; ako je namreč Bog z nami, kdo je zoper nas?

3. Pred vsem pa ne pozabite dveh priložnosti, o katerih ste pod smrtnim grehom dolžni prejemati sveto obhajilo, namreč o velikonočnem času in v smrtni nevarnosti; na velikonočno dolžnost sem vas že opomnil, le par besedi še o svetem obhajilu v smrtni nevarnosti.

Starodavna je navada v katoliški cerkvi, da vernike, ki zaradi bolezni ne morejo v cerkev, po potrebi obhaja tudi na domu; posebno to dolžnost vsakemu kristijanu naklada v smrtni nevarnosti, ker takrat prejme bolnik sv. rešnje Telo kot popotnico v večno življenje, zato so tudi obredne molitve drugačne, kakor pa pri obhajilu v cerkvi. Mašnik namreč, deleč bolniku sveto hostijo, pravi: *Sprejmi, brat, sestra, popotnico Telesa Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki naj te varuje pred zlobnim sovražnikom in te privede v večno življenje.* — Popotnice je pač treba vsakemu popotniku, sicer omaga na potu; posebne popotnice je treba popotniku, ki potuje s tega sveta v neznano večnost. Že neverniki so čutili to potrebo in zato so imeli navado, da so svojim mrtvim dajali v usta denar, ki so ga imenovali „obolos“, češ, da bodo ž njim plačali vožnjo čez reko, ki jih loči od raja. Toda tak denar tam v večnosti nič ne pomore, tam veljajo le dobra dela, katera je človek izvrševal v Jezusovem imenu in v njegovi moči, tam bo Bog poznal le take, ki bodo prinesli seboj zastavo večnega življenja, to je milost vrednega sv. obhajila.

Zato, kristijani, skrbite, da se o pravem času pri popolni zavesti, kadar ste bolni, spravite z Bogom in z njim združite v svetem obhajilu, ker Jezus bo vaš najvarnejši pomočnik za zadnjo uro. Nikar ne mislite, ako vas bodo prevedeli, da boste potem kmalo umrli, ne, ravno nasprotno moramo sklepati: zgodila se bo volja božja, in ako je njegova sveta volja, da vam bolezen ni namenjena v smrt, boste tem hitreje ozdraveli.

Pa tudi zdravi imate dolžnosti do Jezusa, kadar ga nosijo bolnikom kot popotnico, in sicer, ako ga srečate, da pokleknete in

ga dostojno počastite, da mu, če bivate blizu bolnikove hiše, pridete naproti s prižganimi svečami in da ga z molitvami ali z lepimi pesmami spremite do bolnika.

4. Dalje imajo odraščeni, posebno stariši, dolžnost, da pazijo, kako da se njih otroci pripravljajo za prvo sveto obhajilo, da jim po eni strani ne stavijo nobenih ovir in da so jim po drugi strani vedno na pomoč s pojasnjevanjem težkejših nauk in prav posebno z molitvijo. Ni toraj prav, ako stariši ali gospodarji otroka ne pošiljajo redno k nauku za prvo sv. obhajilo, ako ga obkladajo s tolikim delom, da mu ne ostane ne časa ne volje za učenje. O koliko skrbnejše pripravljani bi marsikateri otroci prejeli prvo sv. obhajilo, ko bi stariši ob tej priliki ne zanemarjali svojih svetih dolžnosti. In koliko otrok bi bilo boljših v poznejšem življenji, ko bi bili bolje pripravljani prejeli prvokrat sv. obhajilo.

To so poglavitne dolžnosti, katere imamo kristijani do Jezusa, ki zaradi nas prebiva v zakramentu sv. rešnjega Telesa resnično pričujoč Bog in človek. Pač je to le majhna hvaležnost v primeri z neskončno dobroto, katero nam Jezus deli v najsvetejšem zakramentu, vendar z našo slabostjo imel bo Jezus potrpljenje in nad našim prizadevanjem svoje veselje, le da se trudimo, omenjene dolžnosti zvesto spolnovati. — Bodi toraj vsakemu kristijanemu cerkev svet in ljub kraj, na kateri rad zahaja in v katerem se rad mudi, saj tukaj prebiva njegov največji prijatelj, najmogočnejši pomočnik, Bog sam. On skriva svoje božje veličastvo zato, da bi se mu mi bližali s toliko večjim zaupanjem, ter se ne sramuje naše revščine in slabosti, ker nam hoče tudi še sedaj razen greha v vsem enak biti.

Nadahneni z živo vero in polni goreče ljubezni zato radi vzdihujemo: Bodi češčeno, hvaljeno in moljeno presv. rešnje Telo v najsvetejšem zakramentu! Amen. Andr. Kalan.

2. Kdo ima pravo ljubezen do Kristusa?

Kaj se vam zdi od Kristusa?

Mat. 22, 42.

Preljubi! Ako bi Kristus dandanes k nam obrnil se z živo svojo besedo, ter vprašal: Kaj se Vam zdi od Kristusa, kaj bi mu mi pač odgovorili? Menim, da odgovor bi ne bil težaven. Razsvetljeni po nauku svete naše vere bi lahko rekli: Kristus je včlovečeni Sin božji.

On je naš Bog, naš Odrešenik, naš Učenik, brat in prijatelj in bode enkrat tudi naš sodnik.

Toda samo to spoznanje Kristusa bi nam ne hasnilo dokaj; sama vera, ali kakor pravi sv. apostelj: mrtva vera bi nas ne mogla izveličati. Tudi hudobni duhovi spoznajo Kristusa in vendar se ž njim nikdar ne bodo sklenili, niti veselili. — Hočemo li biti verni sinovi Kristusovi, mora našo vero spremljati in oživljati tudi ljubezen. Našemu Izveličarju ni bilo še dovolj, da je vprašal velikega apostola Petra: „Kaj vi mislite o meni?“ — in da mu je le-ta odgovoril: *Ti si Kristus, Sin živega Boga*; marveč on je pozneje še pobaral prvaka izmed aposteljnov — in ne samo enkrat, marveč trikrat: „Peter, ali me ljubiš — ljubiš bolj kot ti tvoji tovariši?“ In kakor popreje svojo vero, tako je tudi sedaj očitno spoznal svojo ljubezen do Jezusa. In to vprašanje, ljubi moji! — postavlja Jezus vsem kristijanom, tudi nam. O da bi pač tudi mi mogli odgovoriti: „Gospod, saj veš, da te ljubim!“ — Toda ni vsaka ljubezen prava, tudi vsak človek nima prave ljubezni do Kristusa, akoravno vemo, da, *kdor ne ljubi, ostane v (večni) smrti*. Odprimo toraj v teh svetih trenutkih svoja srca in premislimo, kakošna je ljubezen naša do Kristusa? Li imamo ljubezen do njega ali ne, je-li naša ljubezen do svojega Odrešenika prava ali napačna? In to bomo lahko spoznali, če si odgovorimo na vprašanje: Kdo ima pravo ljubezen do Kristusa?

O Marija! Ti, ki si Jezusa z ljubeznijo ljubila, katera je le materinemu sreju lastna, sprosi nam pravo ljubezen do Jezusa!

Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim! Tako je odgovoril sv. Peter na vprašanje Jezusovo. In ako bi tebe, kristijan moj, danes vprašal Kristus: „Ali me ljubiš?“ gotovo bi mu tudi odgovoril: „Gospod, ljubim te.“ Toda bi li po pravici tako govoril? To je drugo vprašanje. Usta bi morda to govorila, srce pa bi molčalo, dela pa bi govorila: „ne; laž je to, ravno nasprotno.“ Vže evangelist apostelj Janez svaril nas je pred takimi zmotami rekoč: *Bratje moji! ne ljubimo le z ustmi in z besedo, marveč v dejanji in resnici*. Sedaj pa vprašajmo, kdo ima pravo ljubezen do Kristusa?

1. Prvo znamenje ljubezni božje je čutilo tvojega srca. Čudno je to, a resnično. Glejte otročiča! Nikdar še ni slišal o ljubezni, niti izgovoriti ne zna te besede in vendar kako ljubeznjivo pogleduje svojo mater, kako iskreno jo objema s svojimi ročicami! Odkod to? Ljubezen je vže vsajena v njegovo srce in česar še izreči ne more, to vže občuti in tudi pokaže.

Kristijan moj! če hočeš vedeti, ali imaš ljubezen do Kristusa, vprašaj najprvo svoje sreće. Kako čuti tvoje sree za Jezusa? Jeli veselo, kadar slišiš imenovati to najsvetejše ime? Ali moreš dokazati, da je tvoje sree mrzlo za posvetne stvari, da se ogreje le v ljubezni do Jezusa? Občutiš tudi ti sveto sladkost v svojem sreci kakor nekdanj sv. Avguštín in Bernard, kadar slišiš govoriti o ljubezni Jezusovi, o dobrotah njegovih? — Če pa je morda tvoje sree mrzlo za Jezusa, če njegovega svetega imena morda slišati nočeš, če se bojiš ga očitno imenovati? Če Jezusovo ime zaničuješ, napak obračaš, po nemarno izgovarjaš, sodi sam, kakošna je tvoja ljubezen do Jezusa!!

2. Toda čutila našega srea nas tudi sem in tje varajo. Glejmo toraj, da dobimo še drugo znamenje ljubezni do Kristusa. Kdo ima pravo ljubezen do svojega Odrešnika? Mar ne tisti, ki se boji ga razžaliti? In s čim Jezusa razžalimo, ali ne z grehom? Kdo ima toraj pravo ljubezen do Kristusa? Tisti, ki se greha skrbno varuje. To je lahko umevno, priča nam je vže vsakdanje življenje. Kateri otroci imajo ljubezen do svojih starišev? Morda tisti, ki starišem doma premoženje in denar kradejo, da ga potem po pivnicah in v razuzdanih družbah zapravljajo? In žena vpraša svojega moža: Ljubi mož, ali me imaš kaj rad? — nespametno vprašanje, odgovori mož, saj veš, da te ljubim, sicer bi te ne bil vzel za ženo. To izrekši odide — in ostane tisti dan in še pozno v noč in morda celó malo da ne do ranega jutra v gostilnici, od koder prilomasti domov pijan, bolj živini ko človeku podoben, v žalost in pohujšanje ženi svoji ljubljeni (!) in otrokom. Katera žena bo pač po takih skušnjah še vrjela na ljubezen svojega moža?

Enaka je tudi z ljubeznijo našo do Boga. Dejanje tvoje, življenje tvoje, pobožno, krščansko življenje tvoje kaže, da imaš ljubezen do Kristusa. Ako pa morda tvoje življenje vse kaj družega kaže, ako kaže ljubezen pregrešno, meseno ali celó prešestno, ljubezen do svetá in posvetnih stvari, ali ni tako življenje podobno hudobnim delom tistih vojščakov, ki so Kristusa oblekli v škrlatast plašč in mu pritisnili na glavo trnjevo krono in mesto kraljevega žesla so mu podali trst? Ti surovi ljudje so se iz Jezusove kraljeve časti norčevali, so njega zasmehovali iz nevednosti, taki kristijanje pa, ki v svojem pregrešnem življenji kažejo samo sovraštvo do Kristusa mesto ljubezni, ti svojega Izveličarja zaničujejo, zasramujejo, a ne iz nevednosti, marveč v popolni vednosti. Toda ne motite se — Bog se ne pusti zasmehovati. Kar človek seje, to bo tudi žet. Kdor seje tedaj v svojem mesu, bo od mesa tudi žet pogubljenje. (Gal. 6, 7—8.)

3. Pogosto se čuje po svetu glas, da človek, dokler je v sreči in blagostanju, ima veliko prijateljev, kadar pa se je sreča izpremenila njemu v nesrečo, takrat ga vsi zapuščajo in pozabijo. Tudi to pogosto čujemo, da je lahko Bogu služiti, dokler nas posvetne reči od njega ne odtegujejo, kadar pa pride skušnjava in nadloga, takrat le preradi Boga pozabimo, ali še celó godrnjamo zoper previdnost njegovo. Ali je pa to prava ljubezen do Kristusa? So li to pravi zvesti prijatelji, ki nas v nadlogah zapuščajo? Tako tudi ti nimaš prave ljubezni do Boga, ako nisi pripravljen zanj trpeti. V trpljenji se prava ljubezen pokaže. Kadar gresta ženin in nevesta pred altar, sta gotovo drug drugemu v ljubezni udana. Ali pa bo to srečen zakon? Kdo bi mogel to trditi? Potem še le, ko bota toliko in toliko let in morda truda-polnih let skupaj živela in v težavah drug drugzega tolažila, drug drugzega podpirala, trpljenje drug drugemu lajšala, potem bomo rekli: to je srečen zakon, potem smemo reči, da nista samo ljubezni ohranila, a da se je ta ljubezen njuna medsobojna še povišala, poživila in utrdila.

Enaka je tudi s tvojo ljubeznijo do Kristusa. Kadar bodeš dovoljno vzel na svoje rame križ, kateri ti je naložila previdnost božja ter ga v vsej potrpežljivosti nesel za križem Kristusovim, kadar v svojih nadlogah ne boš godrnjal, dobro vedóč, da na tem svetu moraš trpeti, kadar v skušnjavah ne boš dovolil v greh, dobro vedóč, da le po poti zatajevanja se pride do nebes, kadar v revi in boleznih ne boš godrnjal zoper previdnost božjo, dobro vedóč, da kogar Bog tepe, tistega ljubi, takrat boš pokazal pravo znamenje ljubezni do Kristusa. Skoz križ in trpenje gre pót v življenje. Zlato se v ognji čisti, ljubezen do Kristusa pa v nadlogah in trpenji.

Hočeš toraj vedeti, kakošna je bila dosedaj tvoja ljubezen do Kristusa, vprašaj najprvo svoje sreč in poslušaj, kaj ti bode odgovorilo, potem premisli, kakošna je bilo do sedaj tvoje življenje, ali v ljubezni udano Jezusu, ali v grehah njemu nasprotno, vprašaj se, si li hotel iz ljubezni do Jezusa tudi kaj trpeti? Ali si trpel udano? In kadar vse to premisliš, vprašaj se še enkrat: Ali je bila prava ljubezen moja do Jezusa? — In če ni bila prava? Kaj je potem? — Kdor za Kristusa ne mara, za tega tudi Kristus ne bo maral. Kdor pa ne ljubi, ostane v smrti.

Kristijanje dragi! Kristus je z nebes prinesel ogenj ljubezni in ničesar drugzega noče, kakor da se vname. In kje naj se vname? O kje drugej, ko v sedežu ljubezni, v našem srci! Ljubimo toraj mi

Boga, ker nas je on poprej ljubil. In kakor srce naše koprni po tistem, kar nam je drago, tako tudi mi pogosto koprնimo do Jezusa; združujmo se ž njim v pogostni molitvi, obiščimo ga radi v najsvetejšem zakramentu, združujmo se ž njim v sv. rešnjem Telesu, da bomo tudi enkrat v nebesih ž njim združeni; saj vemo, da, akoravno bodo prerokovanja minola in jeziki jenjali in bode učenost prešla, ljubezen pa ne bo nikdar nehala. Amen.

And. Karlin.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XLI. Nevredno sv. obhajilo.

Kdorkoli bo (tedaj) nevredno jedel ta kruh ali pil kelih Gospodov, bo kriv Telesa in Krvi Gospodove.

I. Kor. 11, 27.

Zadnja večerja! Kako rad se pobožni kristijan nánjo spominja, kako lep prizor gleda v duhu pred seboj: Jezusa, ki sedi med svojimi učenci zadnjikrat skupaj pri mizi; željno je pričakoval Jezus, kakor sam pravi, te prilike, da bi skazal svojim ljubim zadnjo, a največjo milost, da bi jim samega sebe dal v živež in v večni spomin. *Vzemite in jejte; vzemite in pijte!* In: *to storite v moj spomin!* — tako govori Jezus, tako dela on v svoji neizmerni ljubezni. Kdo bi se mogel ustavljati toliki ljubezni? Zato ni čuda, da so bili apostoli njegovi pripravljani, zánj darovati, če treba, tudi svoje življenje. — In vendar je tudi bridek spomin na zadnjo večerjo; ne samo zato, ker so ob času večerje bili že sovražniki Jezusovi pripravljani, da ga vjemó in umoré; najhuje in najbridkeje za Gospoda in njegove drage je to, da glavar njegovih morilcev sedi pri zadnji večerji med njegovimi učenci — Juda izdajalec. To je bilo za Jezusa najsilneje trpljenje; zato ga vabi tako mило in prijazno, da bi saj zadnji trenotek porabil in odstopil od svojega satanskega sklepa, vedno je bilo še upanje, da ga vendarle s silo omami Jezusova neskončna ljubezen, toda ko je Juda zavžil grižljej, kateri mu je Jezus podal, ko je nevredno prejel sveto obhajilo, potem — pravi sveto pismo — je šel hudič vanj, potem zánj ni bilo več upanja, da bi se vzdramil iz strašne hudobije. Satan ga je obsedel, bil je njegov gospodar in zato mu ni bilo več strpeti v družbi z Jezusom, zato vstane in odide, da izdá Jezusa njegovim smrtnim sovražnikom. Strašni nasledki ne-

vrednega svetega obhajila, strašen njegov konec: v obupu je končal svoje življenje in *šel na svoj kraj!* — Juda je umrl, a žal, da izdajalski rod ni umrl z Judom, žal, da je mnogo Judov tudi med kristijani, ki Jezusa izdajajo satanu, ko nevedno prejemajo sveto obhajilo. Da bi se vi varovali te strašne pregrehe in se vedno z vso skrbljivostjo pripravljali na vredno sv. obhajilo, govoril vam bom o nevednem sv. obhajilu, in sicer: 1. Kako velik je ta greh; 2. kdo je tega greha kriv, in 3. ali in kako se zanj zadostuje.

Zaželel je Jezus, da je obhajal s svojimi apostoli zadnjo večerjo in zato jo tudi še sedaj vedno obhaja s svojimi verniki v svetem obhajilu. Žal, da se tudi še sedaj pomeša med izvoljene pripravljene učence Gospodove kak nepripravljen zlovoljen izdajalec, ki prejme nevedno sv. obhajilo, ker v smrtnem grehu stopi k mizi Gospodovi. Strašen je ta greh v očeh veličastva božjega, strašen v svetlobi neskončne božje ljubezni, strašen v groznih svojih nasledkih. Zato ima tudi pomenljivo ime božji rop, ker tak izdajalec, kolikor je pri njem, nekako oropa Boga njegove oblasti in časti. Da uvidimo, koliko velik je ta greh, pomislimo, da božji rop

a) nasprotuje božjemu veličastvu. — Sv. vera nas namreč uči, kakor smo se prepričali, da je v zakramentu presv. rešnjega Telesa Jezus, pravi Bog, resnično in bistveno pričujoč; toraj isti Bog, pred katerim v nebesih angelji trepetajo in ga stvari svojega Stvarnika molijo v prahu ponižnosti; isti najsvetejši, najčistejši Bog, ki najde madeže na svetlem solncu, isti Bog, ki pravi, da v njegovo kraljestvo ne pride nič nečistega. Res je sicer, da se ta neskončni Bog poniža, da prebiva med nami skrit v podobi kruha, a to stori le zato, da bi se mu mi v tej podobi mogli bližati, njemu, ki v svojem bistvu prebiva v nam nepristopni luči. Tega vseobsegajočega, a neobsežnega Boga prejme človek, kadar pristopi k svetemu obhajilu. Človek, uboga, nevedna stvar, sme prejeti svojega Stvarnika; človek, nepokorni, izgubljeni sin, sme prejeti svojega Odrešenika; človek, nesveta stvar, sme prejeti Duha in darovalca vse svetosti. Kolike skrbne priprave je treba za to; sevéda se človek sam od sebe ne more nikdar dovolj dostojno pripraviti, kakor pravi pobožni Tomaž Kempčan: *Ko bi bil čist, kakor angelj in svet, kakor Janez Krstnik, bi ne bil vreden, da bi ta zakrament prejemal ali delil. Vedi, da se ne boš mogel zadosti pripraviti s svojim lastnim delovanjem, ko bi se tudi pripravljaj leto in dan. Le po moji do-*

brotljivosti in milosti ti je dovoljeno, pristopati k moji mizi. Zato nas sveti Pavel opominja, da naj se s posebno skrbljivostjo pripravljamo za sveto obhajilo, rekoč: *Naj toraj človek sam sebe presodi in tako naj je od tega kruha in pije od keliha.* (1. Kor. 11, 28.) Kolika predrznost toraj, ako si kdo upa brez priprave v smrtnem grehu pristopiti k sv. obhajilu. *Jaz iščem čisto srce in v čistem srcu najraje počivam,* pravi Jezus pri Tomažu Kempčanu, in tak človek, ki nevedno pristopi k mizi božji, sili neskončno svetega Jezusa v svojo grešno umazano dušo. Kakošna je namreč duša grešnikova? Satan v njej gospodari, po njegovi volji grešnik živi, ker je njegov suženj; tak grešnik toraj hoče nekako prisiliti tudi Jezusa, da bi tudi On, Vsemogočni služil satanu v srcu grešnika, ki božjeropno prejme najsvetejši zakrament, On, ki je satanu skušnjaveu s polnomočno oblastjo zapovedal: „Poberi se, satan, zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi!“ Satan, ki ga je Gospod nekaj tako osramotil, kako se pač krohota, ko grešnik vse stori, da bi bil sedaj tudi Jezus njegov suženj.

Tako v svoji predrznosti božjeropni grešnik z nogami tepta veličastvo božje. Kdo bi se drznil kaj takega storiti? In vendar, koliko je nevednih svetih obhajil!

b) Božji rop nasprotuje Jezusovi neskončni ljubezni. — *Ker je Jezus svoje ljubil, jih je ljubil do konca,* pravi sv. Janez; prišel je zaradi ljudi na svet, trpel je zanje in umrl iz ljubezni do njih in vendar mu tudi vse to še ni dovolj, ljubezen njegova sega še dalje, on nekako dan za dnevom umira in se daruje nebeškemu Očetu v nekrvavi daritvi svete maše za življenje sveta; on se daje ljudem v živež, da bi ne opešali na težavnem potu v večnost. Kje bi mogli najti večjo ljubezen, kakor ravno v najsvetejšem zakramentu? Kako črno nehvaležen bi toraj bil, kdor bi ravno zakrament ljubezni zlorabil, da bi se delal na videz prijatelja, v resnici pa bi mu bil velik sovražnik. Zato smemo reči, da Jezusa niso toliko užalili vojaki, ki so prišli nadenj z meči, kolmi in sulicami, da bi ga vjeli in umorili, kakor Juda, ki se je hlinil, da je prijatelj Gospodov in ga je kot prijatelj poljubil. Zato mu tudi Izveličar očita, rekoč: *Juda, ali s poljubom izdajaš Sinu človekovega?* (Luk. 22, 48.) Ti se mi bližaš kakor prijatelj in vendar si najslabši med vsemi, ker ti si me izdal in se še delaš prijatelja mojega? Tako nekako s poljubom tudi tak kristijan izdaja Sinu človekovega, ko ga nevedno prejme pri svetem obhajilu, ker tudi tak se po zunanje kaže prijatelja, a v resnici je sovražnik Jezusov. Nad takim se sme toraj Jezus po vsej pravici

pritožiti, rekoč: Da, ko bi me preklinjal moj sovražnik, bi še prenesel, ali pa se tak, ki me očitno sovraži, zoper mene ponašal, bi se skrnil pred njim; toda ti, z menoj enih misli, moj vodnik in znanec, ki sva tolikrat skupaj uživala sladkosti in enega srca bivala v hiši Gospodovi (cf. ps. 54), ti se drzneš meni napravljati toliko nečast, da bi večje ne mogel tudi svojemu najhujšemu sovražniku! Spomni se, kristijan, dobrot Gospodovih, ki jih prejemaš od rojstva vse življenje do današnjega dné, dobrote dušne, dobrote telesne... in glej, za vse to mu plačuje z grdo nehvaležnostjo, kdor se nevedno bliža mizi božji. Ne, ne, tako nehvaležen pač ne more biti nikdo!

c) Nevredno prejeto sveto obhajilo je tudi zaradi tega tako velik greh, ker je vir in početek mnogim drugim grehom, posebno grehom zoper svetega Duha, o katerih pravi Jezus, da ne bodo odpuščeni ne na tem ne na onem svetu, ker tak grešnik nima nikdar pravega kesanja zavoljo svojih storjenih grehov. Božjeropni grešnik se pregreši po besedah sv. Pavla nad telesom in krvijo Jezusa Kristusa, ker ko bi bilo po njegovem, bi rad, da bi tudi Jezus služil satanu; zato prevlada satan sree tacega človeka, da zakrkne, da mu oglušči vest, da mu oslabi vid, da nič več ne misli in ne pozna svojega pravega večnega namena, da se vdaja najhujšim pregreham, pada od dné do dné, dokler se ne vzbudi v večnem ognju nesrečen za vselej. Take žalostne nasledke božjeropnega obhajila smo videli pri Judu izdajaleu, take opažajo tudi nesrečneži sami, ki imajo ta greh na svoji duši. Kako jim je bila poprej vést glasna, tudi za majhne grehe jim je precej očitala, a božjeropniku tudi najstrašnejše hudobije ne delajo sivih las. Zato po pravici smemo reči: Kakor je vredno sveto obhajilo vir novemu nebeškemu življenju kristijana, tako je nevedno sveto obhajilo vir novemu satanskemu življenju — božji rop je toraj zelo velik greh.

II. Nesrečen je človek, ki je božjeropno prejel sveto obhajilo, ker je vedno v nevarnosti večnega pogubljenja; zato je pač dobro, da vsak človek sam sebe presodi, ali morda tudi sam ni kriv telesa in krvi Gospodove, ali ni tudi on nevedno prejel svetega obhajila, ker smrt je grešnikom in življenje pravičnim, pravi sv. Tomaž Akvinski v svoji prelepi pesmi o sv. rešnjem Telesu. Ni čuda, da so se zgrozili apostoli Jezusovi, ko jim je povedal pri zadnji večerji, da ga bo izdal eden izmed apostolov. Vsi prestrašeni zato povprašujejo: „Gospod, ali sem jaz?“ — „Gospod ali sem jaz?“ to vprašanje si postavljajmo tudi mi ter premisljimo, kakošna so bila do sedaj naša obhajila. V ta namen si pojasnimo, kdo da nevedno prejme sveto obhajilo?

Nevredno prejme sv. obhajilo, kdor vedoma v smrtnem grehu prejme zakrament sv. rešnjega Telesa, kdor bi toraj živeč v smrtnem grehu brez spovedi ali po slabo opravljeni spovedi šel k svetemu obhajilu. To si bomo najlozje pojasnili, ako pomnimo, kdo da opravi slabo spoved? Slabo spoved opravi:

a) Kdor pri spovedi kak smrtni greh vedoma zamolči, zmanjša, kdor za nalašč utaji število grehov. — Kako bi bil pač nespameten kristijan, ako bi pri spovedi kak greh zamolčal? Saj ravno zato gré k spovedi, da bi si očistil svojo vest in sedaj hoče Bogu vsevedočemu skrivati, kar je zagrešil vpricho njega. Kakošna bo za takega sramota na sodnji dan! . . .

b) Kdor nima pri spovedi potrebnega kesanja in trdnega sklepa življenje svoje poboljšati. To so taki kristijani, α) ki pri spovedi vse obljubijo, če prav že tedaj mislijo, da obljub ne bodo spolnovali; β) taki, ki v sovraštvu živé, obljubijo, pa ne storé; γ) kdor tujega blaga ne povrne, kolikor in kakor hitro mu je mogoče; sem ne spadata le navadni tatovi, ampak tudi oni, ki vkradene reči kupujejo, hranijo, skrivajo; δ) obrekovalci, pohujševalci, ki nečejo bližnjemu na dobrem imenu storjene škode poravnati; ε) grešniki iz navade: pijanci, ki vedno obetajo, pa se takrat spreobrnejo, kadar se v jamo zvrnejo; nečistniki, katerih mnogi se še le takrat poboljšajo, ko več ne morejo Boga žaliti; preklinjalci, ki kolnejo, kakor da bi vodo pili. Ako takim in enakim grešnikom vest očita, da niso imeli pri spovedi pravega kesanja in prave volje poboljšati se, potem jim je jasno, da oni niso prejemali vredno svetega obhajila; očitna znamenja so posebno tedaj, ako grešnik precej ali kinalu po spovedi zabrede v prejšnje grehe, ker tukaj se sme po pravici sklepati, da ni bilo prave volje ne resničnega kesanja nad grehom, sicer bi bili vendar toliko studa imeli do greha, da bi se ga bili varovali. — Glejte kristijani, taki delajo božje rope in morda že veliko let, taki tavajo ob brezdnju, le korak še in zdrsne se jim in zanje ni več rešitve na veke. Kako nesrečen je tak kristijan; kaj pa, ali njemu ni več pomoči, ali je takega Bog že obsodil v pogubljenje?

III. Silno se pregreši kristijan z božjim ropom in v vedni nevarnosti je, da se za vselej pogubi; vendar dokler živi na tem svetu, je še vedno mogoče, da se tudi tak izgubljeni sin povrne v hišo svojega nebeškega Očeta.

Kaj pa mora storiti grešnik, ki mu vest očita, da je kdaj božje-ropno prejel sveto obhajilo in do sedaj tega še ni popravil? Pred

vsem je treba, da si izbere skrbnega spovednika ter da mu prav odkrito razodene svoj duševni stan v veliki ali dolgi spovedi, v kateri ponovi vse spovedi do tiste, katere ni dobro opravil; zakaj vse poznejše spovedi so bile nevredne in neveljavne pred Bogom in dasi je tudi mašnik grešniku dal odvezo, ker ga je sodil po njegovih besedah, mu vendar ni grehov odpustil Bog, ki je videl v njegovo hudobno sree. — Dolga dobra spoved je toraj pred vsem potrebna, a to še ni zadosti, on mora tudi zadostovati za svoje grehe in poravnati, kolikor in kakor je grešniku mogoče. Kdor je toraj živel v sovraštvu, mora se spraviti s svojim bližnjim; tuje blago, ki kliče po svojem gospodarju, si mora prizadevati, da čem preje povrne, ali če tega več ne more ali vsega ne more, da to stori, kar mu v tem slučaju spovednik storiti ukaže; kdor se je z obrekovanjem ali pohujšanjem pregrešil, mora svoje lažnjive besede očitno preklicati; kdor je živel v pregrešnem znanji, treba, da je opusti; sploh da grehu, kateremu je bil vdan, sklene slovo dati za vselej.

Radi se pri takem premišljevanji grešniki izgovarjajo, češ, to meni ni mogoče storiti, tukaj se preveč tirja od mene, kako je mogoče človeku samega sebe osramotiti, kako krivice vse poravnati, kako vsemu se odpovedati, kar mi je bilo dosedaj ljubo in drago. Res, predragi, to ni lahka naloga za tacega človeka, kateremu so grešne navade vzele značaj, vzele moči in trdno voljo samemu sebi gospodovati in svoje strasti vladati. Toda tukaj ni družega zdravila, zakaj kdor tukaj radovoljno ne sprejme pokore za storjene grehe, tak bo v peklu prisiljen zanje vekomaj zadostovati in nikdar zadostiti. Ti praviš, da ti je pretežko na spovedi povedati, kar te morda teži že mnogo let, toda vprašam te, koliko časa boš pa še skrival svoje pregrehe, dlje gotovo ne, kakor do smrti in smrt tvoja je menda bolj blizo, kakor ti misliš; po smrti pa bo Bog pravični tvoj Sodnik razkril tvojo hudobijo in jo sodnji dan razodel vsemu svetu: tvojim domačim in znancem v tvojo grozno sramoto in v večno pogubo. Kaj je lažje: zdaj v življenji ponižati se pred Bogom in pred namestnikom božjim spovedati se skrivaj svojih grehov in imeti veselo in mirno vest; ali pa do smrti vedno težko vest imeti in na sodbi tako osramočen biti? Kristijan, gotovo je prvo lažje in edin pripomoček, da se rešiš pekla, zato popravi, ako ti potreba, svoje življenje, dokler je še čas. Vzgleđi svetnikov nam spričujejo, da človek vsako tudi veliko pokoro sprejme na svoje rame, ako vé, kako strašno da je s svojimi grehi žalil Boga, in kake kazni si nakopal posebno za večnost; vse rad stori in pretrpi, le da najde milost pri razžaljenem Očetu.

Koliko da premore človek, katerega razsvetljuje milost božja in podpira moč Gospodova, priča nam sv. Tekla, katere god obhaja danes sv. cerkev. Tekla je živela v mestu Ikoniju, kot v vseh posvetnih vedah dobro poučena paganka, njen duh je hrepnel vedno višje in vedno več, in zato se z vso dušo oklene nauk Kristusovih, katere je v onem mestu jel oznanovati sv. Pavel. Ko ga Tekla sliši, kako govori o devištvu in o plačilu večnega življenja, raztrga brzo vse vezi, ki so jo priklepale na svet. Ona stori trdni sklep, da hoče devica ostati in se popolnoma posvetiti službi Gospodovi. Sv. Gregor Nisenski pravi: „Od tedaj je bila mrtva za vse mladostne strasti, odmrila je lepoti, odmrila vsem svojim telesnim počutkom. Ves svet je zanjo odmril, kakor je ona odmrila vsemu svetu.“ V njenih ušesih, pravi sv. Krizostom, je vedno donela beseda sv. Pavla: *Devica misli na to, kar je Gospodovega, kako bi bila sveta na telesu in na duši*, zato je stariši niso mogli prisiliti, da bi se bila omožila. Izroče jo zato sodišču kot kristijano, kjer nebeški ženin čudovito podpira deviško čast svoje neveste. Divje zverine, katerim jo vržejo v živež, se ji dobričkajo in ji nič žalega ne storé; obsodijo jo na grmado, toda plamen se ne dotakne njenega deviškega telesa. Divjima bivoloma navežejo jo na repa in z razbeljenim železom dražijo bivola, da bi zdirjala vsak na svojo stran in tako pretrgala truplo svete device, toda ne premakneta se z mesta. Globoko jamo izkopljejo, ter vanjo denejo kač in drugih strupenih žival, a predno devico vržejo v jamo, švigne ogenj z nebes ter pokonča strupeni zarod v jami. Tako je Bog spričeval, kako velik je v svojih svetnikih, kako srečni so oni, ki njemu zvesto služijo, kakor sv. Tekla, ki je pozneje še do 90. leta v miru živela in Bogu zvesta ostala do smrti, dokler ni šla k Bogu po plačilo.

Kristijani, tudi mi si želimo tako srečo, zato pa je dolžnost naša, da služimo Bogu z brezmadežnim življenjem. Komur toraj vest očita, da je v smrtnih grehah, da je morda v takem stanu celó sveto obhajilo nevredno prejel, tak naj pač prav nič ne odlašá svoje pokore na jutrajšnji dan, ki ni prav nič gotov. — Še je prostor, nesrečni kristijan, tudi zate pri spovednici, še tudi pri obhajilni mizi za vredno sveto obhajilo, še je prostor za-te tudi v nebesih, le resnične in stanovitne pokore ti je treba, da si ga pridobiš za vselej. Amen.

Andr. Kalan.

2. Pregrešne misli.

Zakaj mislite hudo v svojih srcih?

Mat. 9, 4.

Hudobni farizeji niso hoteli verovati, da je Jezus Sin božji, da je pravi Bog. Zato so mrmrali, ko je mrtvoudnemu grehe odpustil in so sami pri sebi mislili: Kako more ta grehe odpuščati, kar nihče

drug ne more, kot sam Bog. Jezus pa jih je očitno prepričal, da to oblast ima, ker je rekel: *Kaj je lažje reči: Tebi so grehi odpuščeni, ali reči: Vstani in hodi? Da pa boste vedeli, da Sin človekov ima oblast grehe odpuščati*, reče mrtvoudnemu: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!* Hotel je reči: Kakor je za človeka nemogoče, kakega bolnika z eno besedo ozdraviti, tako je tudi človeku nemogoče grehe odpuščati, kaj takega le Bog more. Ker jaz z eno besedo tega bolnika lahko ozdravim mu tudi lahko grehe odpustim — moram toraj biti pravi Bog. Da je Bog, jim je Jezus tudi še s tem pokazal, ker je vedel, kaj mislijo in jim je te misli naravnost povedal, rekoč: *Kaj mislite hudo v svojih sreih?*

Preljubi! Jezus vidi toraj tudi v naše sree, on vidi kaj mislimo in želimo. Če pregrešno mislimo, bo tudi nas prijel in sodil za to in bo rekel: *Kaj mislite hudo v svojih sreih?* In vendar je veliko kristijanov, ki si zastran hudobnih misli ne delajo skrbi, ki hudobnih misli še za greh nimajo in se jih tudi ne spovedujejo. Potrebno se mi toraj zdi, da danes nekoliko: o pregrešnih mislih spregovorim. Pokazal vam bom: 1. Kdaj so misli pregrešne, 2. kakšen greh da so, in 3. kako se jih varovati in ubraniti? O Jezus! ti vse veš in vidiš! Ti vidiš v moje sree in veš, da iz dobrega namena govorim, da bi svojim poslušalcem k poboljšanju pripomogel; ti pa tudi vidiš v srea mojih poslušalcev in veš, ali me tudi iz takega namena poslušajo!

I. Posebna prednost naše narave, poseben dar božji je ta, da moremo misliti. Znotraj v naših sreih, ljubi moji! tu je poseben svet. O ko bi mogli pogledati v shrambe človeških sre, oh, kaj bi vse notri zagledali. Tu se podé misli ena za drugo, zdaj vesele, zdaj žalostne; zdaj pobožne, zdaj hudobne. V nekaterem sreu bi videli tako lepe misli, tako pobožne želje, da bi se kar zavzeli; zopet v drugem sreu bi najdlji tako hudobne in spačene misli, da bi nas strah in groza spreletala.

Človek neprenehoma skoraj misli, še pri delu. Njegove misli pa so navadno pri tem, kar najraje ima, ali bi najraje imel. *Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce, tam so tudi tvoje misli!* (Mat. 6, 21.) Kdor Boga ljubi, ima večkrat pri Bogu svoje misli; želi njemu služiti, njemu ustreči, njemu dopasti, njega večno gledati. Kdor pa greh ljubi, ima svoje misli pri pregrešnih rečeh, pri pregrešnem uživanju, tak le na to misli, kako bi svoje grešne želje nasitil, kako bi jim ustrezal, kako bi jih lažje dosegel; in če so se mu

spolnile, se v spominu na-nje razveseljuje, si pregrešno vživanje zopet in zopet v mislih ponavlja. Tako ima lakomnik svoje misli in želje pri denarju in premoženju; pijanec pri kozarcu; sovražni človek pri maščevanju, nečistnik pri mesenih nasladnostih.

Iz rečenega že lahko nekoliko spoznate, ljubi moji! kdaj so misli dobre, kdaj pa pregrešne. Če na Boga, na božje svete reči mislim, kako bi Boga bolj častil, ga bolj ljubil in mu bolj prav služil, kako bi tudi bližnjemu v dušnih in telesnih potrebah pomagal, tedaj so te misli dobre, Bogu dopadljive in nam zaslužne. Ko bi ves čas take misli imeli, o blagor nam, naše zveličanje bi nam bilo skoraj gotovo. Ali kaj, da ne moremo vselej takih misli imeti, kakor bi radi! Včasih se nam pri najboljši volji kaj hudobnega, kaj pregrešnega v srce sili in nas nadleguje. Naša narava je pač k hudemu nagnena in tudi misli nam le prerade na kaj napačnega zleté. Pa nikanar se preveč zavoljo tega ne vznemirujmo, nikanar ne bodimo preveč boječi! Pri mislih moramo na tri reči paziti: *a)* na navdajanje, *b)* na zadržanje in *c)* na privoljenje. Če se kakšna slaba misel v naših srcih rodi, če nam naenkrat v srce šine, in mi nimamo radi, se branimo in odganjamo, kolikor moremo, nimamo čisto nič greha, še le zasluženje. Drugač bi bilo, ko bi zapazili, da je misel, ki nas je obšla, pregrešna, pa bi je ne hoteli spoditi, ampak bi se v nji mudili, zadrževali ali celo razveseljevali, če tudi bi ne hoteli kaj takega storiti; potem bi že imeli večji ali manjši greh. Če pa v hudobno misel, ki se je v nas rodila, ali nam jo je skušnjavec poslal, privolimo in namen imamo tudi tako storiti, ko bi bila le priložnost, imamo greh in sicer tako velik greh, kakor bi ga bili zares storili!

Naj vam rečeno v zgledu pojasnim. Vojskovodja (general) ima trdnjavo pred sovražnikom braniti. Pride pa ogleduh in prinese poveljniku pismo, v katerem se mu neznano veliko obeta, če trdnjavo sovražniku izdá. Če se poveljnik nad tako ponudbo razsrdi, oglednika vjame in obesi, pismo pa kralju pošlje, se ni nič zoper zvestobo pregrešil, še le večje zaupanje in čast in pohvalo pri kralju zasluži. Če pa poveljnik sem ter tje misli, kako bi si lahko pomagal s ponujanim denarjem in se že maje; nazadnje pa se vendar ustraši takega početja; ni še velik greh storil, vendar je že graje vreden in ni brez zadolženja. Naravnost bi pa zvestobo prelomil, če bi v izdajo privolil, ko bi je morebiti tudi izvršiti ne mogel.

Tudi sv. pismo nam dva zgleda pové, iz katerih se lahko pričamo, kdaj so misli greh in nam jih Bog v dolg prišteva, in kdaj ne. Nekoč je Abraham Bogu daroval triletno telico, triletno kozo in

triletnega ovna. Ko je živali razsekal, kar prileté roparske ptice, katere je meseni duh privabil in hočejo na meso pasti in ga požreti; ali Abraham jih je vselej odpodil, kolikokrat so se hotele na meso spustiti! (Gen. 15.) Veliki pek pa, kateremu je Jožef sanje razlagal, je povedal, da se mu je zdelo, da je nesel tri jerbese jedil in pekarij, pa ptice so prišle in so pekarije zobale. (Gen. 40.) Glejte ljubi moji! Abraham je ptice odpodil, zato je dar Bogu neoskrunjen ohranil in mu je bilo v zasluženje šteto. Pek pa ptic ni odganjal, ampak pustil, da so mirno jedle, zato mu je Jožef kazen in smrt iz njegovih sanj napovedal.

Tako, ljubi moj kristijan, je tudi s tabo! Roparske ptice so hudobne, pregrešne misli. Ako tudi prileté v tvoje srce, ki mora le Bogu posvečeno in darovano biti, pa jih stanovitno odganjaš, ne boj se, nisi greha storil, še le zasluženje imaš pred Bogom. Drugače pa, če kakor veliki pek pušiš, da se roparske ptice, grde, pregrešne misli, v tvojem srečanju vsedajo in mirno žrejo in trgajo, kar je nebeškemu kralju, Bogu posvečeno in namenjeno, potem tudi tebe večna smrt čaka.

II. Kdor tedaj v hudobne misli ne privoli, kdor se v njih ne mudi, nima greha; kdor pa grde, hudobne misli rad ima in se v njih mudi in zadržuje, ima greh, in sicer velik ali majhen, kakoršno je namreč dejanje, katero premišluje, ali katero poželi. Zato pravi Kristus naš Gospod kar naravnost: *Kdor ženo pogleda, da jo poželi, je že prešeštoval z njo v svojem srcu!* (Mat. 5, 28.) — In vendar je toliko kristijanov, ki jih pregrešne misli nič ne skrbé, ki jih še za greh nimajo, ki se jih nikdar ne spovejo. Koliko je kristijanov, ki se greha v dejanji varujejo, mislim pa vso prostost dovolijo in v pregrešne misli in želje tolikokrat privolijo. Koliko je kristijanov, ki pred svetom za nedolžne, poštene veljajo, pa bodo na sodnji dan vendar pogubljeni, pogubljeni zavoljo svojih pregrešnih misli in želja.

Sv. Avguštin prša: „Kakšen razloček je med levom in volkom?“ Lev pride do čede, vidi sicer pastirje in pse, pa se nobenega ne boji, ampak med čedo plane, zagrabi in podavi, kar se mu ljubi. Volk pride do čede z enakim namenom, slinje se mu po ovcah cedé, ali boji se pastirjev in psov, ter gre proč in misli, bom pa drugokrat prišel. Kdo bo pač volka nedolžnega imel? Ropar je, kakor lev; samo da se je ljudi zbal. Tako jih je med kristijani veliko volku podobnih. Ko bi se ljudi in gosposke ne bali, bi pač marsikatero hudobijo počeli. Ali taka pravičnost pred vsegavednim Bogom ne bo obstala. Posvetna gosposka le tatvino kaznuje, ki je dokazana; pravični Bog pa bo tudi želje po tujem blagu kaznoval, zato je rekel: *Ne želi svojega bližnjega blaga!* Posvetna gosposka sicer v nekaterih slučajih

nečisto dejanje kaznuje, vsegavedni Bog pa bo tudi želje po nečistosti kaznoval, zato je rekel: *Ne želi svojega bližnjega žene!* Posvetna gosposka le poškodovanje pretepa in moritve kaznuje: vsegavedni Bog pa bo tudi jezo in željo po maščevanju kaznoval, zato je rekel: *Kdor se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv.*

Pomisli to, moj kristijan, in poglej nekoliko v svoje srce. Morebiti bodeš ondi najdel neizrečeno veliko nepotrebnih, posvetnih, grdih, nespodobnih, nesramnih misli in želj! Ali se ne bojiš Boga, ki je hudobnim farizejem zaklical: *Zakaj mislite hudo v svojih srcih?* Te besede tudi tebi veljajo. Oh, ko bi mogli v srca pričejočih videti, kaj bi vse tam videli. Strašne grdobije bi našli v nekaterem srcu, še tukaj na tem svetem kraju. — In vendar se nekateri vedno v grdih, pregrešnih mislih valjajo in živé. — In glejte, ravno slabe, hudobne, pregrešue, grde, nesramne misli, katerim se kristijani nočejo ustavljati, so krive, da je potlej tudi življenje tako narobe in pregrešno! Dobro si zapomnite: Vsak greh ima svojo korenino v srcu, v mislih in željah. Skoraj vsak greh je bil pred v srcu spočet, premišljen in nameravan, predno je bil storjen. Od vseh grehov, ki so nam očitni, so bili večidel že prej v srcu, Bog vé, kolikokrat storjeni! Zato pravi naš Zveličar: *Iz srca pridejo hudobne misli, ubijanja, prešeštovanja, nečistost, krive priče in bogokletstvo.* (Mat. 15, 18. 19.) — Iz tega pa tudi vidite, preljubi, da je k poboljšanju, k pravemu poboljšanju najprej spreobrnjenje srca potrebno. Dokler srce ni spreobrneno, od greha proč obrneno, tako dolgo tudi življenje drugačno ne bo. Studence, iz katerega greh izvira, mora biti prej zamašen; korenina, iz katere greh raste in zeleni, mora biti iztrgana; z eno besedo: kristijan se mora najpoprej hudim mislim, grešnim željam ustaviti, potem se bo še le mogel tudi greha v dejanji zares ubraniti. Nikar ne mislite, da je ta ali ona ženska le tako nesrečna, da je „v to prišla“; ni res; ona je že davno poprej v srcu padla, je bila že na greh pripravljena, ker je v take grehe v mislih že privolila!

III. Iz rečenega pa že tudi lahko izprevidimo, kako nevarne in škodljive so pregrešne misli, če se jim človek radovoljno udá, ali se radovoljno v njih mudí in zadržuje. Kaj tedaj storiti, da nam hudobne misli ne bodo škodovale? — Kaj družega, kakor kar je storil Abraham, ki je roparske ptice od darovanega mesa proč podil? Ubriniti se pač ne moremo, da bi takih skušnjav ne imeli, saj so jih najsvetejši kristijani skušali; ali privoliti ne smemo.

Mlad puščavnik se je pritoževal k staremu, da ga hudobne misli tako nadlegovajo. Ali stari mu odgovori: „Če ptič čez tvojo

streho letí, mu ne moreš ubraniti, če bi pa na tvoji strehi gnezdo hotel narediti, mu pa lahko ubraniš! Taka je tudi s skušnjavami. Da bi jih nič ne imeli, temu se ne moremo ubraniti; ali da bi v hudobne misli, v skušnjave privolili ali pripustili, da bi se v naše sree vgnedzile, temu se pa z božjo pomočjo že ubranimo. Če nas tedaj pregrešne, hude misli nadlegovajo, iščimo pomoči v molitvi pri Bogu; kličimo Marijo na pomoč in svojega angelja varha; pokrižajmo se, mislimo na smrt, na sodbo; zraven se pa tudi zatajujmo, postimo, dobra dela opravljajmo in trdno v Boga zaupajmo: in pomagano nam bo. — Sveta Katarina Sijenska je imela enkrat strašno hude skušnjave. Neizrečeno grde in nesramne misli so jo nadlegovale. Molila je, zdihovala in jokala in Jezusa prosila, da naj ji pomaga. In ko se je Jezusu zadosti zdelo, ji je skušnjave res odvzel. Svetnica pa se je potem Jezusu ljubeznjivo pritožila in rekla: „O Gospod, kje pa si bil, ko sem jaz toliko trpela in v tacih skušnjavah trepetala?“ In Jezus ji odgovori: „V sredi tvojega srea sem bil!“ Katarina: „Pa kako je to mogoče, kako si mogel biti v sredi tako grdih in nespodobnih misli?“ Jezus pa jo praša na to: „Katarina, ali si mar privolila vánje?“ Katarina: „Gospod, saj veš, da ne, da sem se vojskovala!“ Jezus: „Glej, zato se tudi nisi nič pregrešila in sem bil lahko pri tebi v sreju in sem te bil še le vesel, ker sem videl, kako si se premagovala.“

Delajmo tudi mi tako, ljubi moji! — Četudi hudobne misli pridejo, ne vstrašimo se jih preveč. Saj same na sebi še niso greh; le varujmo se, da vánje ne privolimo. Odganjajmo jih srčno od sebe; z božjo pomočjo bomo že premagali. Tudi svetniki so hude skušnjave imeli, pa so jih z božjo pomočjo srčno premagali. Sv. Jeronim se je s kamenjem po prstih tolkel; sv. Benedikt se je v ledeno vodo postavil; sv. Brnard se je po trnji, sv. Frančišek Serafinski po živem oglju valjal. — Oh, nikar ne pustimo, da bi se hudobne misli našega srea prijele in se tam vgnedzile; kakor iskro, ki pade na obleko ali na kožo, hitro proč vržemo, da se ne opečemo, tako tudi slabe, hudobne misli hitro odženimo, kakor hitro se v sreju pokažejo. In če jih nimamo radi, če se v njih ne mudimo, če vánje ne privolimo, nikar se ne bojimo, Bog jih ne bo prišteval v greh; še le v zasluženje nam bodo! Gorje pa tistim, ki grešne misli v svojem sreju radovoljno pasejo, se nad njimi razveseljujejo, v nje privolijo. Bog je videl njih misli in jih bo enkrat pred vsem svetom razodel. In veliko bo takih, ki ne bodo zavoljo pregrešnih dejanj, ampak zavoljo pregrešnih misli pogubljeni. Zato opominjam še enkrat z Jezusovimi besedami: *Zakaj mislite hudo v svojem srcu?* in rečem s prerokom Izaijem: *Hudobnost svojih misli spravite spred mojih oči!* (Iz. 1, 16.) Amen.

Jan. Ažman.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Cerkveno leto. — XLII. Zakrament sv. pokore primeren naravi človekovi in njegovim potrebam.

Bratje, ponovite se v duhu svojega uma in oblecite novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti. Ef. 4, 23. 24.

Kristus je prišel na svet, poiskati in zveličati, kar je bilo izgubljenega. On je oni skrbni pastir, katerega je napovedal Ezehiel prerok: *Glej, jaz sam bom šel s svojimi ovci in jih obiskal. Kar je izgubljenega, bom poiskal, kar je pregnanega, nazaj pripeljal, kar je zlomljenega, bom zvezal in kar je slabega, bom vtrdil. Pasel jih bom kakor je prav.* Kako natančno je Izveličar dopolnil to prerokovanje s svojo ljubeznijo, ki jo je kazal do grešnikov. Izgubljena oveca je bil Cahej cestnar, in Jezus gré za njim in ga vrne nazaj. Potrta v prah vzdihuje pred njim Magdalena, grehov teža jo sili k tlam, Gospod pa ji odvzame težko breme in ji odpusti grehe. Slab je bil Peter, najmočnejši apostol, ker je upal preveč na svojo moč; Kristus pa se nanj ozrè in pozabi njegov greh. Kdo je bil ubornejši kakor mrtvoudni, ki je na telesu in duši bolan ležal pred Jezusovimi nogami, in kaj je storil ž njim Izveličar? *Tvoji grehi so ti odpuščeni . . .* Tako pa Kristus tudi še sedaj deluje v katoliški cerkvi in sicer v zakramentu svete pokore. Izveličar naš je namreč to svojo božjo oblast grehe odpuščati izročil apostolom, predno se je ločil od njih in apostoli ter njih nasledniki v sveti cerkvi do današnjega dne odpuščajo grehe, ter tudi v Kristusovem imenu prenavljajo človeštvo, da po Bogu vstvarjeno tudi v resnici živi v pravičnosti in resnični svetosti. Izveličar bi v svoji božji modrosti ne bil mogel izumiti človeški naravi in človeškim potrebam primernejšega pripomočka, da se očisti svoje krivde, kakor s tem, da je postavil zakrament svete pokore. Zato danes premislimo: Kako res spoved vstreza človekovi naravi in njegovim potrebam?

I. *Mi vemo, da vse stvari vzdihujejo in ječijo še vedno, (Rim. 8, 22.), ker človek se čuti v svoji svesti, da je grešnik, spozná, da se mu treba očistiti grehov, da potolaži Boga svojega razžaljenega Sodnika in da pripravi mir svojemu srečju.*

Tako je mislilo, tako govorilo in zato tudi po svoje delovalo človeštvo vsa stoletja in tisočletja po prvem grehu. Kamor se ozremo v zgodovino človeštva, h kateremu narodu koli pogledamo, povsod najdemo potrjeno to resnico. Človek ni več tak, kakor je prišel iz rok božjih. Le kratek čas, pravijo stara poročila Mongolska, so bili srečni naši očetje; z zadolženjem pa je izginila sreča, zato ker so jedli od drevesa „šimo“. In o tem osodepolnem drevesu govoré tudi stara pisma Japoncev in Kinezov, ki še pristavljajo, da je bila neka žena kriva te nesreče, zato imajo Kinezi še sedaj pregovor: „Ne poslušaj govoreče ženske, ker ženska je bila začetek in korenina hudoga.“ — Tudi pri Grkih veljala je ženska kot začetnica vsega hudoga na svetu. Prvemu človeku so dali bogovi za ženo devico Pandora, katero so kakor ime samo pové obdarovali z mnogimi darovi, poseben dar pa je bil zaprta posodica, za katero so pa Pandori naročili, da je ne smé nikdar odpreti, ako hoče ona in nje zarod ostati srečen. Toda Pandora ni mogla premagati svoje radovednosti, zato s svojim možem Epimetejem odkrije pokrov. Kar naenkrat pa iz odprte posode prideró na dan vse nesreče, vse hudo, bolezní, trpljenje, žalost, sploh vse, kar zdaj muči ubozega človeka; le upanje, pravijo, je še ostalo na dnu. — Indijske pravljice govorijo mnogo o kači, ki je varovala drevo neumrljivosti; ker so hoteli tudi drugi uživati njegov sad, se je tako razsrdila, da je siknila svoj strup med svet in da bi bilo vsem ljudem umreti, ko bi ne bil bog „Siva“ človek postal in ljudem pomagal.

Taka soglasna poročila nahajamo pri vseh narodih, da človek ni več tak, kakor je bil in sicer, da je sam kriv svoje nesreče, človeštvo je vedno spoznavalo svojo krivdo.

2. Ljudje spoznajo svojo krivico. Tako pravi že Seneka rimski pisatelj: „Mi vsi smo hudobni; kar grajamo pri drugih, najde vsak tudi v svojem sreju; slabi živimo med slabimi.“ In drugi modrijan pravi: „Mnogi modri možje objokovali so sedanje življenje in so mislili, da je kazen in da največa nesreča za človeka je ta, da se rodi na svet.“ Posebno jasno pa govori Cicero, znani rimski govornik: „Življenje naše je v mnogem oziru mučno in težavno; dasi od nature (od začetka) ni bilo tako, je vendar po naši krivdi tako postalo.“ — Odtod tudi naša slaba in omahljiva volja, kakor pravi že paganski pisatelj Evripid: „Dobro poznamo in sklenemo dobro tudi storiti, vendar ne storimo, ker mnogovrstne so strasti življenja; tako za njim sv. Pavel: *Ne dobro, katero hočem, storim, ampak hudo, katerega nečem.* To vse spričuje, da človeštvo čuti svojo krivdo, svoj greh.

3. Pa ljudje so tudi skušali poravnati to krivico. Najprej so se spoznali očitno pred svojimi bogovi, da so zadolženi. Pri Budistih in Peržanih v Aziji najdemo že začetek spovedovanja pred duhovnom. Molili so pri tem opravilu tako-le: „Kesam se vseh svojih grehov;

vse svoje hudobne misli, besede, in dejanja obžalujem v vaši pričujočnosti, prijatelji; ti pa, Gospod, odpusti mi jih s tremi besedami.“ Po spovedi pa so se kopali in s tem zunanje pokazali svoje notranje očiščenje. Znano nam je, da je enak namen imelo vse bogočastje pri Izraelcih.

Prav posebno nam pa daritve pri vseh ljudstvih kažejo, kako da jih je tlačila teža nezadovoljnosti in kako so se je skušali otresti. Ker so namreč ljudje slutili, da molitve in prošnje ljudi, ki izvirajo iz grešnih zadolženih src, niso pripravne, da bi potolažile razžaljenega Boga, zato so v spravo pripravljali daritve, posebno krvave daritve. Spoznali so namreč, da so s svojo krivico zaslužili izgubiti svoje življenje in zato jih je gnalo, da so druge žive stvari usmrtili in darovali, da bi kakor njih namestnice izbrisale veliko krivico; zato so pri tem opravilu tudi nanje roke pokladali, da bi se očistili in rešili svoje zadolženosti pred Bogom.

Iz tega nam ste očitvidni in jasni dve resnici, katerima se je v vseh časih klanjalo človeštvo: Teža zadolženja sloni kakor môra na človeškem rodu; in on se je hoče oprostiti s pokoro. Ta dvojna resnica je s krvavimi črkami zapisana v zgodovini človeštva, vsa ljudstva ju oznanjajo in spričujejo ju bogočastni obredi paganov in judov, veljavna je vsa stoletja in sega skoro do zibelke človeškega rodu.

Toda človeštvo se samo ni moglo oprostiti grozne krivice, vse kar je storilo, bilo je preneznatne cene, da bi potolažilo neskončnega Boga, dokler se niso časi dopolnili, dokler ni prišel na svet Odrešenik, prijatelj grešnikov, dokler jim ni on, kakor tak, ki ima moč in oblast, spregovoril vsemogočnih besedi: *Pojdi, tvoji grehi so ti odpuščeni!* Tedaj pa se je odvalil najtežji kamen človeštvu od srea, ljudje so vedeli, da niso obsojeni v večno nesrečo, da je prišel rešitelj, ki jim je odvzel okove sužnosti, v katerih so zdihovali kakor grešniki. In ko je Izveličar tudi to vsemogočno oblast izročil apostolom, tedaj je za vselej rešil ljudi najhujše nesreče, ki more človeka zadeti, namreč vedeti, da je zadolžen, pa ne vedeti, kako se rešiti te zadolženosti. Tako zakrament svete pokore posebno vstreza človekovi naravi.

II. Pri tem zakramentu se je pa Kristus prav posebno oziral tudi na človekove potrebe, kakor jih kaže in tirja vsakdanje življenje.

1. Potrebno je človeku, da se zaupno razodeva svojemu bližnjemu. Človek namreč po volji božji ni vstvarjen, da bi živel sam za-se, mar on je vstvarjen da živi v družbi in zato človeka žene, da svojemu bližnjemu zaupa vse, kar ga veseli in kar ga teži, posebno ga še

sili, da si v nadlogi, v nesreči olajša svoje srce s tem, da prijatelju potoži svojo nezgodo. Kolikor bolj skrita, kolikor hujša je kaka bolečina, tem težje nam je pri srečju, tem težje jo srce nosi, tem bolj hrepeni, da bi se je oprostilo. Posebno je ena skrivnost, ki teži in muči srce, ki sili na dan, to je skrivnost greha, kateri je duševni strup in zato ga duša želi izbljuvati iz sebe. Želodec, pravi učenjak de Maistre, ki hrani kaj strupenega v sebi in se stiska in razširja, da bi strup vrgel iz sebe, je prava podoba srca, v katerem greh razliva svoj strup. Tako srce trpi, je nemirno in se trudi toliko časa, da najde prijatelja, kateremu potoži svoje gorjé. Da, greh je presilna teža človeškemu srečju. Zato imamo vzgledov prav veliko, da tudi najzlobnejši hudodelci, o katerih hudobiji pa nikdo ničesar vedel ni, bi toraj nikdar ne bilo prišlo na dan, niso mogli molčati, ampak so šli pred sodbo in tam skesano in odkrito razodeli svojo hudobijo, potem še le se jim je srce polajšalo in vest umirila, dasi so vedeli, da bodo še le sedaj za svojo krivico morali začeti kazen trpeti. Ni čuda, saj pravi cerkveni pisatelj Origenes, da je greh podoben neprebavni jedi, ki toliko časa muči telo, dokler ne vrže iz sebe.

2. Tej natorni potrebi človeškega srca zadostil je Jezus ravno z zakramentom svete pokore; le občudovati moramo dobrega Zveličarja, da se je pri tem tudi tako prijateljsko oziral na slabosti človeškega srca. — Vest namreč človeka sili, da razodene svoje dušne rane bližnjemu; toda vsak človek ni za to, nima srca, da bi imel potrpežljivost, da bi imel sočutje z dušnim revežem. Ali ni v nevarnosti tak nesrečen človek, da prijatelj, kateremu je zaupal svoje srčne bolečine, raztrobi po svetu, kar je zvedel in da tako nesrečnega očitno osramoti? In hoče grešnika še kaj hujšega zadeti? Tudi tukaj je Jezus človeštvu prihitel na pomoč. Odločil je od sveta može, ki nimajo z ljudmi nobene zveze, ki so postavljeni kakor sredniki med Bogom in med ljudmi, tem možem, ki toraj nimajo na svetu ničesar iskati in ničesar izgubiti, ki imajo edino sveto nalogo, da izgubljene sinove in hčere vračajo v hišo nebeškega Očeta, je izročil oblast pa tudi dolžnost, da ljubeznivo in prijazno sprejemajo grešnike, kakor on, da potrpežljivo poslušajo njih obtožbo, da jim vlivajo olje tolažbe in srčnosti v njih smrtno ranjeno srce ter jim odvalé z božjo močjo težak kamen grehov od srca ter jih mirne, vesele in osrečene odslové na dom. Še več: po svoji cerkvi je Kristus pod smrtnim grehom in pod hudimi cerkvenimi kaznimi zatrdil s spovedno molčečnostjo, da so dolžni vselej in povsod o vsem, kar so pri spovedi slišali, molčati in vse raje pretrpeti, tudi raje umreti, kakor pa kaj iz spovedi izdati. Zgodovina katoliške cerkve

nam priča, kako da so spovedniki varovali svojo spovedno molčečnost, da so rajše najhujšo smrt prestali, kakor da bi bili zatajili svojo sveto dolžnost. — Ali bi pač mogel naš Gospod še več ozira imeti na človeško slabost, na prirojeno sramožljivost? V zakramentu svete pokore se človek oprosti najhujše bolečine, ki mu ne dá mirovati nikoli, dokler se je ne iznebi, in sicer tako, da sam pri tem ne čuti skoro nobene bolečine. Kako lahko je toraj človeku-grešniku spraviti se z Bogom v zakramentu svete pokore, kako težak odgovor toraj čaka one, ki se tudi tega tako lahkega pripomočka ne poslužijo, ki morebiti ravno ta zakrament, ki je grešniku edina rešitev, najbolj zaničujejo.

3. Spoved pa ni le najpripravnejši pripomoček, da se operemo svojih krivic, da oblečemo novega človeka, da začnemo živeti v pravičnosti in resnični svetosti, ampak je tudi najboljši pomoček, da si to življenje tudi ohranimo. — Sv. apostol Pavel namreč pravi: *Čutim postavo v svojih udih, ki nasprotuje postavi duha*. Mnogokrat se zgodi, da človek pri spovedi vse potrebno opravi, da je njegova spoved dobra in veljavna tudi pred Bogom, da se spravi s svojim nebeškim Očetom, da postane deležen vseh njegovih milosti, toda velikrat se tudi zgodi, da človek ne ostane zvest svoji obljubi in da opravičen zopet pade v greh, da se staro življenje zopet začne. Kam se hoče nesrečni grešnik zopet obrniti? Kam drugam, kakor k spovednici, kjer ga usmiljeni Samarijan še vedno čaka enako prijazen in potrpežljiv, kakor prvokrat, vedno pripravljen skesanemu zopet podeliti mir srca. Kolikrat se še danes ponavlja, kar nam Jezus pové v svetem pismu ob izgubljenem sinu in njegovem očetu: Ko se je zgubljeni sin skesan vrnil k svojemu očetu z namenom, da mu razodene svoje hudobije, tedaj je bil oče ginen od sočutja, zato ga objame in ga poljubi. In ko izgubljeni sin spozna svojo krivico: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper Vas, in nisem vreden, da bi me imenovali svojega sina, tedaj ukaže oče, da mu prinesejo najlepšo obleko, sam mu dá prstan na roke in čevlje na noge. O to se pač mnogokratno ponavlja v zakramentu svete pokore; seveda ostane svetu večinoma skrito, le izgubljeni, a zopet najdeni sin se veseli v očetovi hiši svoje otročje sreče.

4. Tako srečo je okusil in tudi vedel ceniti sv. Hijeronim, katerega god sv. cerkev ravno danes obhaja. V četrtem stoletju rojen na jugu med Dalmacijo in Panonijo bil je silno duhovit in nadarjen mladenič; iz vsega srca se uda učenju posvetnih ved in se kmalu odlikuje pred vsemi svojimi tovariši. Učenost pa sama le napihuje, zato se je tudi Hijeronim prevzel in izgubil je strah božji, kateri so mu vcepili v srce njegovi krščanski stariši. Zato ni bilo nič čuda, da je v svojem napuhu padel in zabredel na spolzlo pot, kjer je obtičal v mlakuži

mesenih strasti, — kjer je izgubil svojo nedolžnost. Vendar pa dobro seme v njem ni popolno zatuhnilo, zato kmalu spozna svoje zmote in se zato v Treviru ves skesan spravi z Bogom. tu se odpove posvetni mehkužnosti in nečimurnosti, ter obljubi Bogu, da hoče čisto živeti in z učenjem iskati le božje slave. Hodi veliko po svetu, veliko piše in uči ter je v pomoč največjim veljakom istega časa, a pobožna želja žene ga v samoto, kjer preživi štiri leta. Tu živi silno spokorno, vendar tudi tukaj ne najde toliko zaželenega miru svojega duha in srca. Svoje dušne bolečine popisuje v nekem pismu tako-le: Kolikrat se mi je celó v strahotni puščavi dozdevalo, da bivam v Rimu pri gledaliških igrach. Grozovite so bile moje osušene kosti, katere je krila sama spokorna raševina. V solzah in vzdihovanji so mi tekli dnevi in kadar me je zmozel spanec, tedaj se je zgrudilo moje telo na gola mrzla tla, bolj da trpi, nego da se spočije. Obličje moje je upadlo in obledelo, vendar je še vedno strastna poželjivost pogrevala moje omrzlo truplo, meso moje je skoro zamrlo, vendar je strast v njem še vedno gorela. Vsa moja tolažba je bila, da sem se vrgel pred Jezusove noge in jih močil s svojimi solzami. Trudil sem se, da bi ukrotil uporno meso; po cele tedne sem se postil ob vodi in suhem kruhu. Spominjam se, da sem večkrat noč in dan klical in se bil na prsi, dokler da je Bog zapovedal viharju in zopet mir dodelil mojemu sreju. V teh urah sladkega miru pa sem klical: „Gospod, k tebi se povzdiguje, kakor kadilo molitve!“ Velik del svojega življenja preživi v Betlehemu pri jaslicah Gospodovih v svetem premišljevanji in učenji, posebno pogosto se spominja sodnjega dne, da ložje kroti strasti svoje vihrave in razburjene natore. „Kolikokrat se spominjam tega dneva, tresem se po vsem životu; naj jém ali pijem ali kaj družega delam, vedno se mi dozdeva, da strahovita tromba doni po mojih ušesih: „Vstanite mrtvi in pridite k sodbi!“ — Tako je živel spokorjeni Hijeronim do pozne starosti, tako je tudi srečno zaspal v Gospodu, ker je ohranil milost, katero mu je Bog podelil, ko se je grešnik skesan vrnil k njemu.

Kristijani, tudi za nas je Kristus postavil zakrament svete pokore, kjer tudi mi lahko vstrežemo hrepenenju svojega srca, da se spoznamo pred Bogom grešnike, da mu potožimo vse svoje slabosti in hudobije, da si tako olajšamo in očistimo svoja srca. Bodimo Jezusu, prijatelju grešnikov, hvaležni za to neskončno milost, bodimo mu zanj hvaležni posebno s tem, da radi prejmemo zakrament svete pokore skesani in trdnega sklepa, kaderkoli nam vest očita, da smo z grehom razžalili dobrega Boga. Posnemajmo pa tudi sv. Hijeronima, in tudi mi si radi nakladajmo spokorna dela, tudi mi se stanovitno vojskujemo zoper svoje strasti, tudi mi radi mislimo na sodbo, da nam smrt ne bo strašna, da nam bo sodba mila in večnost srečna! Amen.

Andr. Kalan.